

MŪSŲ LIETUVA

NR 2 (1276) XXV. 1973 METAI, SAUSIO - JANEIRO 11 D.

R. Juatindiba 20, Caixa Postal 4421 - São Paulo, ESP. Telefonas: 273-03-38

PRANCŪZIJA — PARYŽIUS

Sausio 8 prasidėjo naujos derybos Š. Vietnamo komunistų su Amerika dėl taikos pasirašymo.

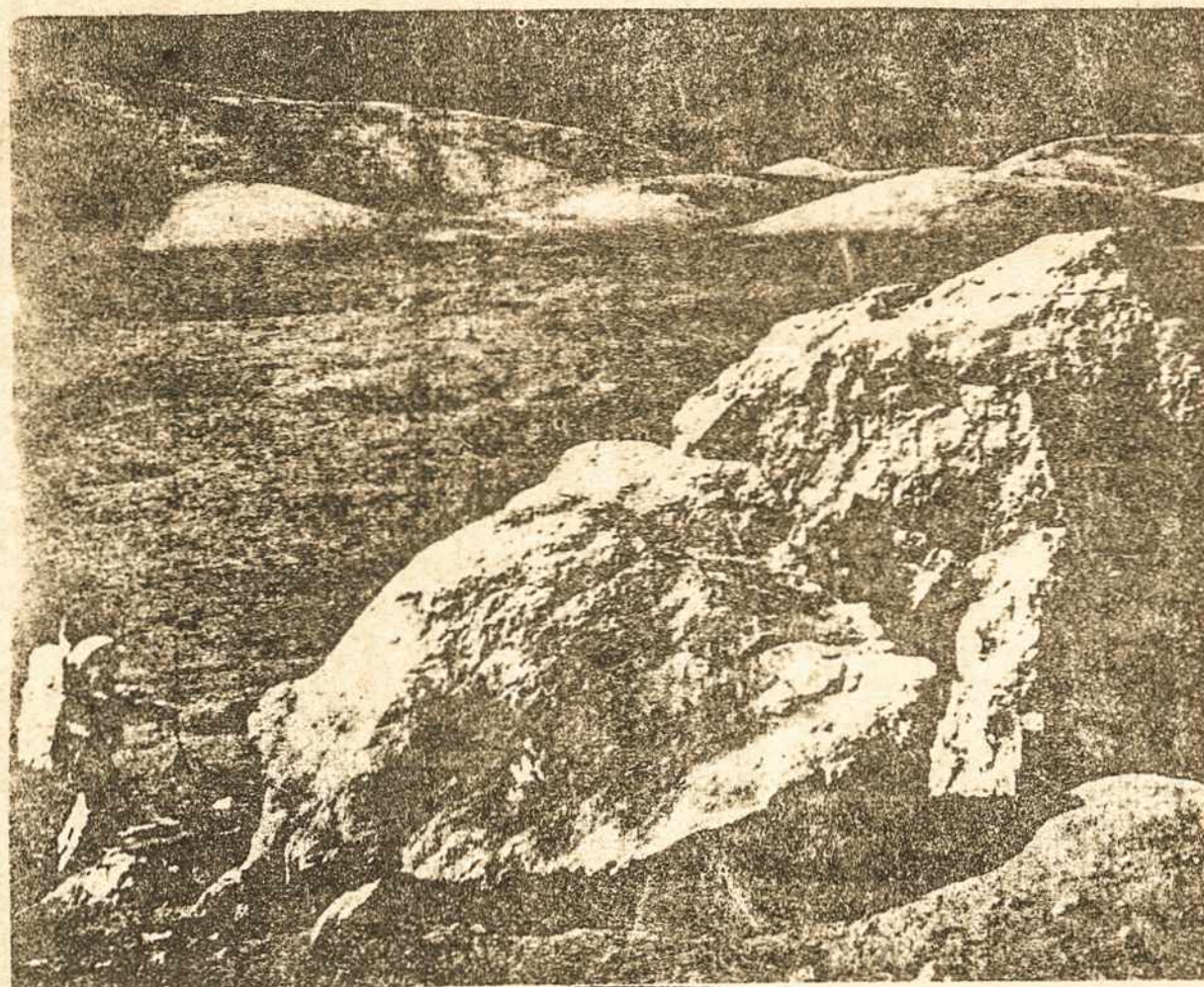
SOVIETŲ RUSIJA

Sovietai sausio 8 pasiuntė Mėnulio erdvėlaivį be žmonių. Kartą jau jie buvę nusiuatę. Mašina sėkmingai nusileido, paėmė Mėnulio „žemės“ ir akme-

lietuviai, kai tik gali, bėga į užsienius. Š. AMERIKA

Prez. Niksonas planuoja kelionę P. Amerikon. Apsilankytų Brazilijoje, Kolumbijoje, Venezueloje ir gal kitose respublikose. Jis nori pataisyti nelabai nuoširdžius P. Amerikos santykius su Š. Amerika.

NAUJAJAME ORLEANE, Amerikoje praėjusį sekmadienį trys juodi eks-

Amerikos mokslininkas Schmidtas tyrinėja didžiulį akmenį Mėnulyje. Tai paskutinis amerikietis čia nusileidęs, nes tuo tarpu amerikiečiai sustabdė keliones į Mėnulį.

nų ir paskui vėl sugrįžo Rusion. Amerikiečiai to dar nėra padarę Beto, Sovietų kitas erdvėlaivis nugabeno Mėnulio mažą tyrinėjimų laboratoriją ant raketų, kuri irgi siuntė mokslininkams ir žinių. Ką rusų erdvėlaivis darys šį kartą, sovietai, kaip paprastai, nesako.

.....
Brežnievas, sakydamas kalbą minint 50 metų sukaktį, tarp kitoko labai pabrėžė, kad pirmą kartą žmonijos istorijoje sovietų Rusija išsprendusi tautybių klausimą. Rusijoje daugybė tautų gražiausiai gyvenančios ir niekas nenorįs iš tos gražios laimingos sąjungos išeiti.

O Estado de Sao Paulo šiomis dienomis į tai atsakė nurodydamas Lietuvą, kur žmonės taip labai nori laisvės, kad jaunimo atstovai net susidėgina, kad jaunimas tūkstančiais gatvėse protestuoja, nors už tai turi eiti į kalėjimus. Kad

tremistai įsiveržė į N. Orleano miesto vieną viešbutį ir, lakstydami koridoriais, padeginėjo kambarius, daugelį baldus ir kitus įrengimus. Paskui pradėjo šaudyti į visus viešbučio svečius, kaip papuolė. Paskui pasislėpė ant stogo esančiame cementiniame kambaryje ir atsisėdė policijai. Vieną jų nukovė. Tada kareiviai iš helikopterio apšaudė tą kambarį kulkosvaidžiais ir liepsnosvaidžiais. Bet kai vėliau įsiveržė vidun, rado tik vieną nukautąjį. Manoma, kad kitu du bus pasislėpę didžiuliuose pastato vandens nutekėjimo vamzdžiuose.

PRANCUZIJA

Prasidėjo Prancūzijos parlamento rinkimų propaganda. Rinkimai bus kovo mėnesi.

BRAZILIJA

BRAZILIJA BUS PIRMOJ VIETOJ

Per praėjusius 1972 m. Brazilija išvežė geležies rūdos į JAV-bes 2,230 milijonų tonų (tona 1.000 kg.).

Ją pralenkė tik Venezuela, exportavusi 3,480 milijonų tonų arba 60 proc. Amerikos importo.

Neseniai Brazilijoje atrasti dideli geležies rūdos sluoksniai. Tai SERRA DOS CARAJÁS apylinkėse. Geologai, apskaičiavo jog čia rezervai siekia 15 milijonų tonų. Tai žemės paviršiuje esančios geležies rūdos kalnynas. Rūdų grynumas esančios 67 proc. — labai didelis nuosėdintis.

Dabar Brazilijos valdžia su JAV Steel Company išdirbo planus, kaip panaudoti tuos milžiniškus geležies rūdos klodus. Vienas iš didžiausių sunkumų yra nuotolis. Serra dos Carajás yra 150 km. nuo artimiausio miesto Marabá, 70 iki pastatyto uosto Atlanto vandenyno pakraštyje, (gal São Luis Maranhão rajone).

Tam teiktų nutiesti net 800 km. ilgio geležinkelio liniją. Pradėjusi išnaudoti šiuos geležies klodus, Brazilija šiame dešimtmetyje užims pirmą vietą pasaulyje savo geležies rūdos eksporte.

SÃO PAULO

SAUGOKITĖS PABAUDŲ

Nuo 7,30 iki 15,40 kr. pabauda laikantiems rėžiu ar virve pririštus prie durų ar langų gyvulius ar jaukina arklius miesto gatvėse.

38,89 kr. pabauda už nusispiovimą ant grindų autobusuose, pastogėse ir net miesto gatvėse.

24,34 kr. už sugadinimą privačios kintų nuosavybės, lazdos ar lietsargio galu, ar kokiu kitu įrankiu.

15,40 kr. už jodinėjimą gatvėje arkliu, išskiriant raitelių karių tarnybos metu.

Tarp kitų naujų baudų įsidėmėtinos šios:

Nuo 17,30 iki 173,22 kr. pabauda

už nesilaikymą triukšmą, tvarkančių istatymu.

Nuo 17,30 iki 173,22 kr. už ardytą viešosios ar kaimynų ramybės reikavimus, triukšmavimus ir bet kokiu kitu garsinlaidu (garsus dainavimas, radijos, T.V.)

Nuo 38,14 iki 77,80 kr. jei leidžia šunims loti naktį ir trukdyti kaimynų ramybę.

Nuo 43,75 iki 433,13 kr. už nesilaikymą fabrikams ir įmonėms nustatytu darbo valandų.

1994 kr. už plovimą ir valymą automobilių gatvėse.

44,94 kr. pabauda už taisydamas automobilių gatvėse prie dirbtuvių, garažų ar transporto kompanijų.

Darbo valandų nesilaikantiems vaisintiems pabaudos: pirmą kartą 43,12 kr. antrą kartą dvigubai ir net gali būti uždarytos.

ŠVARA — HIGIENA

Barai, restoranai, kavinės ir panašios krautuvės, jei neturi atskirų vyrams ir moterims išviečių moka nuo 38,50 iki 333,89 kr. pabaudos.

O jei išvietės nešvarios (falta de asseio) tai pabauda yra 13,34 iki 133,53 kr.

35,72 iki 143,06 kr. pabauda už metimą šiukšlių, lapų ir bet kokių liekanų į mūrų aptvertus terenus.

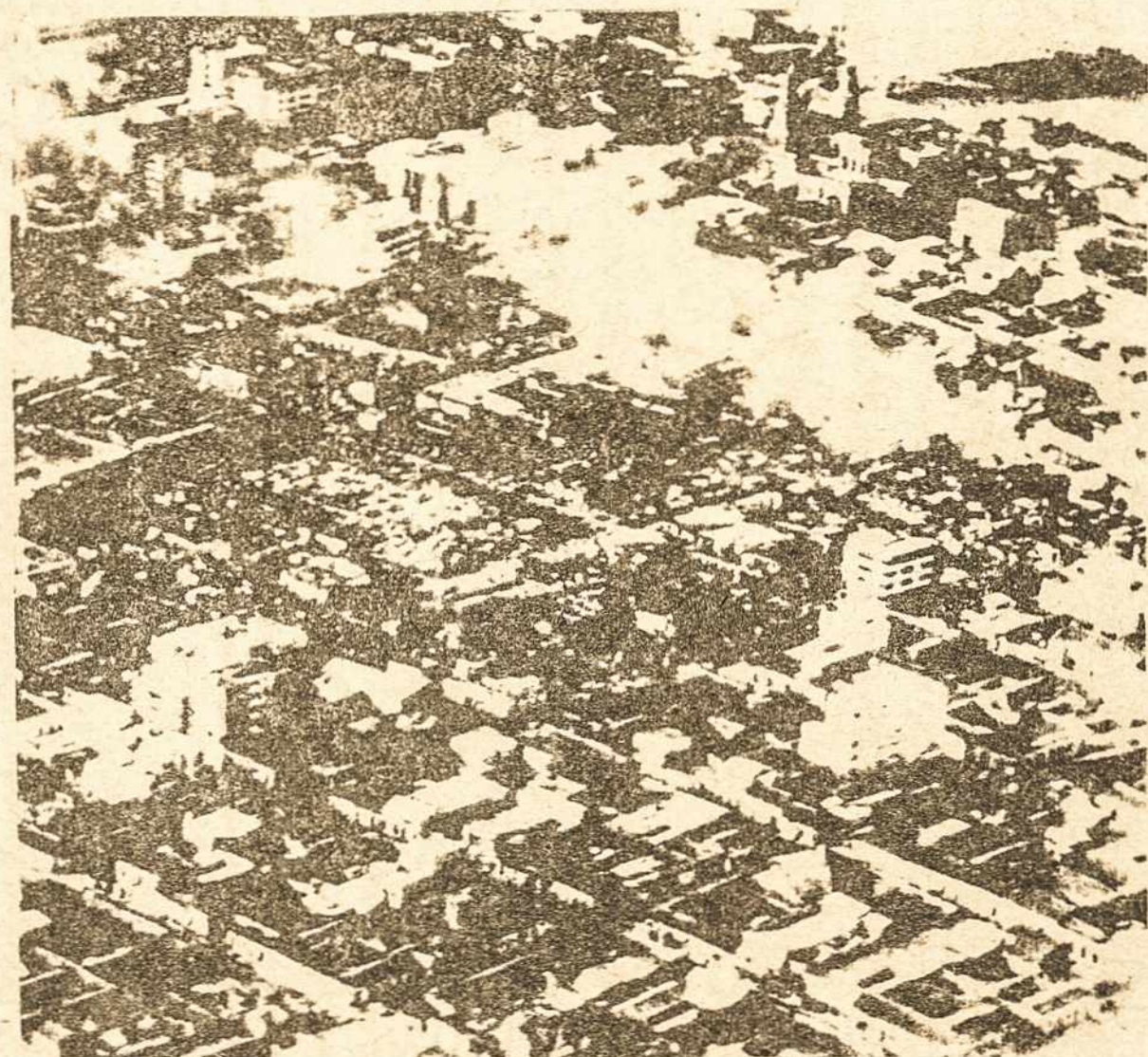
Tokia pat bauda ir už metimų gatvėse popierių ar vaisių žievių.

Irgi tokia pat bauda už paleidimą gatvėn nešvaraus vandens (água servida).

14,77 iki 148,29 kr. bauda už laikymą padėtų gatvėse, šaligatviuose medžiagų.

Už nešvarą kiemuose (terrenuose) pirmoje zonoje (miesto centre) 143,05 iki 715,09 kr.; antroje zonoje (t Y artimesniuose prie centro bairuose) nuo 101,33 iki 536,32 kr. Trečioje zonoje — 71,61 iki 357,55 kr. o laukų zonoje (zona rural) nuo 21,43 iki 214,34 kr.

Už dėjimą išmatų į gatves ne pagal prefektūros nustatytą laidą bauda 778 kr.

Nikaragvos sostinės Managuos išdegęs, žemės drebėjimo sugriautas centras.

LIETUVIAI LAISVAME PASAULYJE

Kompozitoriaus Juozo Gaubo mirties dešimtmečio proga jo podūkros Valės Barmienės iniciatyva Los Angeles mieste išleistas dainų rinkinys „Dainos ir giesmės“ su gaidomis. Siuntinys leidėjos pasiūstas ir São Paulo lietuviams.

Jaunimo Centre Čikagoje lapkričio pabaigoje įvyko prieš dvejus metus išskup. Lietuvos Amerikon persikėlusio solisto Vidimanto Valatkos, ly nio tenoro, koncertas.

Čikagoje, kur gyvena vėlionies šeimos nariai, buvo suruoštos dramaturgo Balio Sruogos 25-rių mirties metinių minėjimas; pristatyta žinių apie jo veikalus, su ištraukomis.

Čikagoje lituanistinėse mokyklose dirba 27 jauni mokytojai, kurių 14 yra baigę Pedagoginį Lituanistikos Institutą.

Čikagos mieste pagerbė Al. Kumskj, 45 metus dirbusį miesto parkų valdyboje, 1938 metais nuvežusį grupę sportininkų ir lietuvių sportininkų olimpiadą Kaune.

1974 metais Radio Liberty pradės transliuoti programas lietuviškai, latviškai ir estiškai į Pabaltijį. Numatyta \$400.000 samata. Eilę metų prašymus istaigai siuntė JAV Lietuvių Bendruomenė, kad būtų įvesta tomis trimis kalbomis programa.

Comodoro Rivadavia mieste, Argentinoje, bus gatvė, pavadinta Lietuvos vardu Prospero Palacio bairre, pavadintų lietuvių lakūno vardu.

Australijos Liet. Bendruomenės leidžiamas savaitraštis „Mūsų Pastogė“ įgijo „Verityper“ spaustuvės mašinas už 10.000 dol. Rengiamus vėjus už spaustuvės įrangas užmokėti.

Lenkijoje, kurioje gyvena tūkstančiai lietuvių, tėra viena lietuviška para-

pija Punske. Kitur trūksta lietuvių knygų, religinių knygų, sunku įvesti lietuviškas pamaldas.

Čikagoje Čiurlionio Galerijoje savo kūrybos parodą suruošė 22 metų amžiaus dailininkas Andrius Balukas, var-tojas purkštos akrilikos technika.

Lietuvių teatras „Vaidila“ Adelaidėje, Australijoje, pristatė Viktoro Balučio trijų veiksmų dramą „Šuolis į laisvę“ apie Simo Kudirkos tragediją. Sekantis grupės vaidinimas bus J. Gri-niaus tragedija „Stella Maris.“

Lietuvių Fondas JAV-se mini savo dešimtmetį. Dabar esama 830.368 doleriai kasoje, įrašyta 3.110 narių iš viso, įskaitant šių metų 54.000 skirsimų lėšų, lietuviškiems reikalams bus bu-vę paskirta 226.000 dolerių.

Madų žurnalas „Ultima moda“ Argentinoje puslapij paskyrė madų kūrėjui Benediktui Survilai, turinčiam madų soloną Buenos Aires mieste.

Hanau kapinėse, Vokietijoje, lietuvių kapai buvo apleisti, kol Vokietijos Liet. Bendruomenės valdyba sukviėtė lietuvius ateiti su įrankiais; kapus pa-puošė žvakėmis ir gėlėmis.

Australijoje garsėja lietuvis sklandytojas Dr. Leonas E. Petrauskas, pradėjęs skraidyti Nidoje ir Kaune prieš Karą. Atvykęs į Australiją, vienuolika metų dirbo gydytoju tarp Naujosios Gvinėjos čiabuvių, 1957 metais baigė Australijos mediciną, nes nebuvo pripažintas Lietuvos diplomatas, 1968 metais įgijo sklandytojo piloto laipsnį. Išskridęs 300 valandų ir 488 kilometrus be variklio, pakilęs iki 3750 metrų, ruošiasi dalyvauti skraidynėse Australijos kalnuose.

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimas, jau ketvirtasis, įvyks Washingtone JAV., 1973 metų rugsėjo mėn. Iš viso

Bendruomenių atstovų bus 112, kurių šešios vietos skirtos Brazilijai. Atstovaujama 18 kraštų. Tik JAV ir Kanada turi daugiau atstovų už Braziliją, kuri turi tiek pat, kiek Australija. Atstovai renkami iki birželio 30 d.

Australijos metalo darbininkų sąjungos pirmininkas John Scott lankėsi penkias savaites Sovietų Sąjungoje. Nuvykęs „su žvaigždėmis akyse“, sugrįžo pri-pažįstas, kad Sov. Sąjungoje ne viskas tvarkoje. Australiečius darbininkų sąjungų narius nustebino, kad tie patys žmonės Vilniaus įrankių fabrike yra ir administracijos ir profesinių sąjungų nariai, kad darbininkų sąjunga turėtų ginti darbininkų interesus, ne tik rūpintis gamybos padidimu.

1973 metų balandžio mėnesį Kalifornijos valstybinis universitetas, Hooverio institutas ir Baltų studijų draugija ruošia konferenciją „Pabaltijo valstybės antrajame pasauliniame kare“.

Viena Londono Karališkosios Šekspyro grupės žvaigždžių yra Živilė Šlekytė, torontietė lietuvaitė, teatre vadinama Zhivila Roche. Studijavo Paryžiuje, laimėjo stipendiją Londono teatro akademijon.

Urugvajaus lietuvių katalikų radijo valandėlė pradėjo savo 22-uosius veiklos metus.

New Yorko ir Washingtono laikraščiai įdėjo pirmuose puslapiuose prez. Nixono nuotrauką su būriu lietuvičiais, sutikusiu jį Clevelando aerodrome (spalio 29).

Per trumpą laiką prel. V. Mincevičius, Eltos biuletenio italų kalba redaktorius, surinko virš 1.000 iškarpytų apie Lietuvą iš Italijos spaudos. Prancūzijos laikraščiuose nuo gegužės iki rugsėjo mėn. buvo 149 straipsniai apie Lietuvą. Į vieną jų „La Nation“ (vyriausybės organo) įdėta Lietuvai palankų straipsnį sovietų ambasadorius atsiliepė neigiamai, Prancūzijos vyriausybei įteikdamas protestą. Vidaus reikalų ministeris R. Marcellin priminė, kad Sovietų Sąjungoje opozija uždrausta ir kad režimo kritikai talpinami psichiatrinėse ligoninėse.

AUDRONĖ SIMONAITYTĖ soprano, neseniai atvykusi iš Lietuvos. Ji studijuoja Roosevelto universitete muzikos pedagogiką, kalbas mokėsi dainavimo. Ji sugebėjo laimėti tris premijas. Dar būdama Vilniuje ji ne tik mokėsi konservatorijoje, bet tuo pačiu metu vedė 90 asmenų chorą. *Atvyks pas mus.*

Studentų ateitininkų vasaros stovykla JAV-se buvo pravesta Pensilvanijos kalnuose prie Ariel ežero. Šalia paskaitų ir kitos programos, vyko studijiniai būreliai apie tautosaką, literatūrą, taū-todai, kanklių, valgių, audimo, liaudies dainų.

Šveicarijos lietuviai, kurių tėra keliasdešimt, Jaunimo peticijai Jungtinėms Tautoms surinko jau 2.800 parašų.

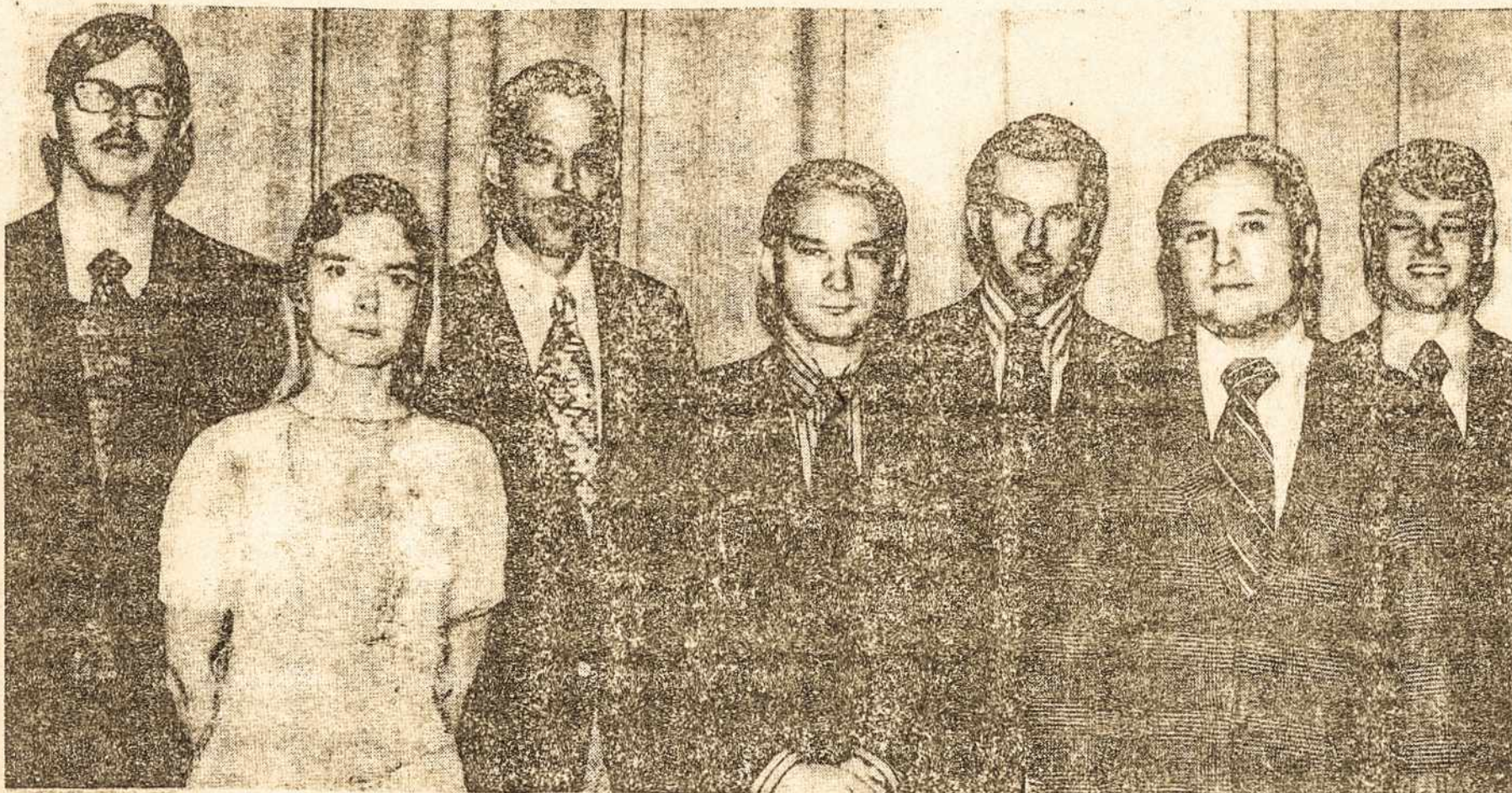
Notre Dame universitete JAV-se įsisteigė Lietuvių klubas, vadinamas Baltic Center, kuris jau spėjo įtraukti 20 studentų iš net trečios lietuvių kartos. Bus ruošiamos paskaitos apie lietuvių kultūrą, leidžiamas leidinys. Administracijoje irgi dirba lietuviai, kurie talkins studentams-sporto direktorius M. Kriaučiūnas ir knygnos vedėjas prof. A. Sesplaukis. Klūbo pirmininkas – Rimas Cepulis, korespondentas – Linas Sidrys.

Los Angeles lietuviai jūros skautai ir skautės stovyklavo Katalinos saloje apie 40 km. nuo kranto. Stovyklautojų buvo 22.

Santa Monikos, Kalifornijoje, Lietuvių klūbas švenčia savo dešimtmetį. Ten lietuviai tik neseniai pradėjo apsigyventi.

Akademinis Lietuvių Sambūris Montrealyje jau devintą kartą įteiks Vinco Krėvės literatūros premiją.

Chicagos Civic Center aikštėje pasirodė Emilijos Pakštaitės vadovaujamos kanklininkės. Jau pernai kankliavo Ford City lietuvių dienoje.

Jaunimo žygio už tikėjimo laisvę komitetas. Iš k. Kastytis Giedraitis, Onytė Kliorytė, pirm. Romualdas Bubllys, Algis Rukšėnas, Algirdas Muliolis, Viktoras Stankus, Kęstutis Sušinskas. Nuotr. J. Carlos

Renginiai ir spauda

Nė vienas viešas renginys neapsieina be informacijos. Norint sukviesti platesnį būrį dalyvių, reikia kreiptis į savosios informacijos kanalus — spaudą ir radiją. Kadangi plačiausiai pasiekia spauda, rengėjams tenka naudotis daugiausia jos patarnavimais. Patirtis rodo, kad tai sėkmingiausia priemonė savo renginiams pagarsinti. Dėlto į ją daug dėmesio kreipia ne tik vietinio pobūdžio, bet ir platesnio masto renginiai. Jei į didžiąsias šventes pavyksta sukviesti mases dalyvių, tai daugiausia spaudos dėka. Rengėjai tai puikiai žino ir dėlto laukia iš spaudos atitinkamos talkos. Spaudos žmonės tai gerai supranta ir stengiasi savo skaitytojus informuoti turimų galimybių ribose. Juk tai vienas lietuviškosios spaudos uždavinių — informuoti apie savos visuomenės veiklą, ypač didesnio masto. Rengėjai betgi įprastine, kronikine spaudos informacija nesitenkina — jie laukia ir reklamos. Kaikurie rengėjai net reikalauja, kad spauda reklamotų jų renginį ir būtų lyg kokiu garsiakalbiu. Girdėti kartais nusiskundimų, esą tas ar kitas laikraštis per mažai rašė apie renginį, t.y. per mažai reklamavo. Tokie priekaištai būna dažniausiai nepagrįsti. Reklama yra pačių rengėjų reikalas, o ne redakcijų. Kai nėra rengėjų tarpe asmenų, sugėbančių pasirūpinti reklama, susidaro įspūdis, kad laikraščiai vengia rašyti apie tą ar kitą renginį.

★ ★ ★

Daugiau patyrimo turį rengėjai tuos dalykus žino ir paprastai rengėjų komitetus pakviečia informacijos pareigūnus. Pagal išgalėjusį šabloną, toks pareigūnas parengia tekstus, multiplikuoja ir išsiuntinėja laikraščiu redakcijoms. Tai vadinamasis "press release" metodas, kuriuo naudojasi ir daugybė kanadiečių bei amerikiečių organizacijų ir įvairių rengėjų. Didžiųjų laikraščių redakcijos turinčios pakankamai personalo, gavusios tokius pranešimus, daro atranką, pasiteirauja papildomų duomenų ir sudaro savo informaciją. Lietuvių laikraščių redakcijos to padaryti nepajėgia, nes tam neturi pakankamai žmonių. Jos, gavusios rengėjų pranešimus, dažniausiai spausdina, savo rankos nepridėjusios. Kadangi tokių šabloniškų pranešimų ateina labai daug, mūsų spauda jais mirgėte mirga. Paimi vieną laikraštį, kitą, trečią — visur tas pats. Kartojasi ištisi tekstai, nuotraukos. Mūsų spaudą tai daro neįdomią, monotonišką. Išskyrus vieną kitą originalesnį straipsnį, visur randi tą pačią medžiagą, ateinančią iš įvairių rengėjų. Aiškiai matyti, kad laikraščiai nepajėgia ar nesistengia savitai informuoti skaitytojų, darosi nuobodūs ir užkerta kelią savo egzistencijai. Skaitytojas padaro išvadą: kam gi prenumeruoti tokią spaudą! Bent kol kas šviesesnieji tautiečiai nesitenkina vienu laikraščiu, nes nori matyti lietuviškąjį gyvenimą iš platesnės perspektyvos.

★ ★ ★

Kaip tad išvengti lietuviškosios spaudos susinimo ir patenkinti rengėjų norus? Toks metodas yra ir tai visai įmanomas. Tai individualios informacijos metodas. Rengėjai, užuot visą našta užkrovę vienam asmeniui, gali sudaryti atitinkamą štabą, kurio nariai pasirenka laikraščius ir juos aprūpina ne šabloniška, o individualia informacija. Joje pagrindiniai dalykai yra tie patys, bet niuansai ir perteikimo būdas skirtingas. Tai metodas, kuriuo naudojasi gerieji periodiniai leidiniai. Jis nėra neįmanomas ir lietuviams. Praeityje jis vieną kitą kartą buvo panaudotas, bet dėl menko tautiečių paslankumo užmestas. Lengviau, žinoma, naudotis šablonu, bet tuomet susilaukiama ir šabloniškų rezultatų — menkesnio redakcijų ir skaitytojų susidomėjimo. Tokios išvados pvz. buvo prieita ir baltistikos konferenciją rengiant Toronte. Kai rengėjai, susirinkę po konferencijos, svarstė geras ir blogas renginio puses, rado, kad spaudos informacija šlubavo dėl pasirinkto šabloninio metodo. O ji dabar daug kas renkasi dėl jo lengvumo. Net kaikurios Bendruomenės apylinkių valdybos paruošia šabloninius biuletenius ir išsiuntinėja laikraščiams, nors apylinkėje korespondentų netrūksta. Ir aplamai visoje mūsų veikloje linkstama eiti lengvu šabloniniu keliu, bet nepriimtina spaudai ir skaitytojams, laukiantiems kiek galint originalesnės veido spaudos.

Šitai rašo Kanados TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI. M.Lietuvos redakcija toms mintims pritaria šimtu procentu. Bet ji dar turi kairę pridėti, ypač kas liečia mūsų parengimus, įvykius ir spaudą. Beveik visi nori, kad redaktorius pats dalyvautų visuose posėdžiuose ir parengimuose (nors į juos pakvietimo dažniausiai negauna) ir pats viską aprašytų. O kai randa ką nors ne taip aprašyta, kaip norėjo, tai būna nepatenkinti M. Lietuva ir jos redaktorius, kad jų parengimus ignoroja, neparodo susidomėjimo ir tt, ir tt.

Jei redaktorius vaikščiotoj po visus posėdžius ir parengimus, kurie paprastai užsitęsia po keleta valandų, iki vidurnakčio, tai kada jis beredaguos laikraštį? Nuolatinis ištikimas bendradarbis yra tik vienas A.Saulaitis, S.J. Tik jaunimo ir vaikų skyriui medžiagą parūpina jaunimo būrelis. Visa kita tenka redaktoriui parašyti, nurašyti, kaip nors sukombinuoti, išsiversti, iš kitų liet. laikraščiu išsikarpyti. Tam reikia nemažai valandų laiko

Vieno žmogaus, ir gambiaus, ilgesnį laiką rašomi raštai, žinios, komentarai nublunka, kartojasi žodžiai, sakiniai, mintys — tampa nuobodūs.

Kad laikraštis būtų gyvas ir įdomus, tai jam reikalinga ko daugiau žinias, aprašymus duodančių bendradarbių. Kiekvienas žmogus viską regi savotiškai, savotiškai apie juos sprendžia, turi savo kalbos stilių ir todėl yra įdomus. Todėl

Mielieji M.Lietuvos nepakankamais aprašymais įvykių, parengimų ir jų propaganda, nepatenkintieji, malonėkit jai patys ko gausiau rašyti, kaip Jums patiktų, ar nors telefonu redaktorių painformuoti, kas, kame ir kaip atsitiko, tada nebereiks skūstis, kad per maža informacijos, propagandos, žinių.

Čikagoje gyvenęs geriausias išeivijoje bosas. Yra išleista jo idainuota plokštelė.

Jonas Vaznelis

Stasys Baras

Geriausias išeivijos tenoras. Gyvena Čikagoje. Dainuoja visose lietuviškose operose. Išleido idainuotą plokštelę.

BAUDŽIA NET UŽ ŽAIDIMĄ

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr.1. 1972 m. pogrindy išleistame, taip rašoma apie įvykius Margininkuose:

„1971 m. gruodžio 3 d. Margininkų klebonas kun. Petras Orlickas buvo nubaustas už tai, kad pažeidė LTSR baudžiamojo kodekso 143 straipsnį — žaidė su vaikais tinklinį. Kauno raj. administracinės komisijos nutarime parašyta, jog kun.Orlickas dirbo su vaikais (sportavo, žaidė tinklinį), rodė diafilmus ir t.t. Ateistai ir partiniai darbuotojai ilgą laiką tarsi nematė vaikų, kurie aikštelėje prie kolūkio kontoros ne kultūringai žaisdavo, keikdavosi. Šitai pamatė klebonas ir įrengė kitą tinklinio aikštelę. Čia nesikeikdavo net didžiausi išdykėliai. Kas privertė sunerimti Kauno raj. valdžią, partinius darbuotojus ir kai kuriuos mokytojus? Per vieno mokinio laidotuves buvo pastebėta bažnyčioje daug mokinių. Mokytojai bandė net už rankų mokinius išvesti iš Bažnyčios.

Be to, Mišioms patarnaudavo keletas berniukų. Direktorei nepavyko, nors ji labai stengėsi, atitraukti vaikus nuo altoriaus. Tada, kaip įprasta, tarybinei mokyklai į pagalbą atėjo rajono valdžios pareigūnai. Etatiniai ir neatatiniai saugumo darbuotojai, tiksliai nežinoma, nufotografavo vaikus prie altoriaus, kad jie nesumanytų išsiginti savo „nusikaltimo“. Į mokyklą atvažiavo valdžios pareigūnai ir surengė tardymą. Kai kurios motinos, nesulaukdamos grįžtančių vaikų iš mokyklos, atėjo ju ieškoti. Pasipiktinusių vaikų terorizavimu, išsivedė juos namo.

„Klebonas valdžios atstovų buvo perspėtas, kad neužsiimtų su vaikais, tačiau šis labai gerai žinojo Kristaus paliepimą: „Leiskite mažutėlius pas mane“ ir dėl jų buvo pasiryžęs pakelti bet kokią auką. 1971.XII.3 kun. P.Orlickas iškviečiamas į Kauno raj. adminis-

tracinės nuobaudų komisijos posėdį. Čia jam pateikiamas kaltinimas, kad žalojęs tarybinį jaunimą ir paskiriama 50 rb.pabauda. Į klebono pasiaiškinimą, kad sportuoti jam net gydytojai patarė, komisijos pirmininkas S.Jančiauskas replikavo „Gali žaisti su šermininke.“ Per visą posėdį pirmininkas buvo netaktiškas, grubus. Kaip ir reikėjo laukti, tuojau kun. Orlickas iš Margininkų parapijos buvo iškeltas. Tai daroma Religijų reikalų tarybos (RRT) igaliojimo iniciatyva — pašalinamas iš parapijos veiklus kunigas, kad ateist sėkmingiau galėtų griauti mokinių kėjų.

„Baudomis, tardymais, net kalėjimais ateistinė valdžia siekia laimėti sa Lietuvos jaunimą. Be abejo, tai kraštutinės priemonės, bet jos ne retos. J tikslas — prigąsdinti kunigus, kad jie apleistų savo pareigas ir atgrasyti vaikus nuo bažnyčios. Kartais laimima Paskutiniu metu pastebimas priešingas reiškinys — persekiojimas užgrūdina tiek kunigus, tiek tėvus bei mokinius. Vis daugiau atsiranda kunigų, kurie rizikuoja net laisvę, bet ne kompromisus su sąžine; vis daugiau atsiranda tėvų, kurie pradeda nerasti kad vaikus reikia ginti nuo visokios šios prievartautojų, kurie karjerą stengiasi aukščiau už žmoniškumą ir tėvų teisę. Vis daugiau atsiranda mokinių, kurie išdrįsta viešai klasėse pareikšti savo įtikinimus arba kritikuoti ateistų teiginius.

„Tikėjimo persekiojimas vis daugiau griauja valdžios autoritetą, nes visiems darosi aišku, kad jis vykdomas ne paskirų ateistų iniciatyva, bet partijos ir tarybinės vyriausybės spaudimu. Ar neatėjo laikas baigti tikinčiųjų diskriminaciją, norint bent kiek susiaurinti prarają tarp kompartijos ir tikinčios visuomenės?“ (ELTA)

KATAKOMBŲ BAŽNYČIA LIETUVOJE

„Iš tik ką išėjusios Mato Raišupio knygos „Dabarties kankiniai“)

Iš surinktų faktų sužinome, kad, raudonajai armijai antrą kartą okupavus Lietuvą, maždaug trečdalis Lietuvoje pasilikusių kunigų buvo išstremti į Sibirą. Jie ten turėjo pereiti dygų vergų kelią, kaip visi kiti tremtiniai, kartais prižiūrėtojų dar labiau engiami, o saugumo organų dar stipriau sekami, žinant, kad jie kunigai, kad jų autoritetas masėse didelis. Vysk. V. Brizgio žiniomis, jau pirmoje sovietinėje okupacijoje Lietuvoje buvo suimti net 152 kunigai. Tuometinė NKVD iš jų reikalavo pažado šnipinėti kunigams pažįstamus žmones, net ir savo vyskopus. Iš tų 152 suimtųjų kunigų pasirašė 12 ir tik 3 yra davę nereguliarų pranešimų. Jei 1941 m. daugelį lietuvių kunigų nuo Sibiro tremties už nepasirašymą šnipinėti išgelbėjo staiga kilęs vokiečių-sovietų karas, tai antrojoje okupacijoje Lietuvoje pasilikusius kunigus vėl susirado sugrįžę sovietinio saugumo organai. Kai kuriose parapijose savo rankas prikišo ir vietiniai komunisteliai, vėl iš naujo kunigus prievartaudami. Šį kartą nepasirašiusiems šnipinėti pasigailėjimo jau nebebuvo.

Antrojoje okupacijoje sovietinė valdžia pradėjo dar ir naują kunigų terorizavimo būdą: šaukti juos į saugumą ir reikalauti steigti schizmatinę bažnyčią, nepriklausomą nuo Romos. Ne vienas atsisakiusiųjų tai daryti buvo kankinamas saugumo požemiuose bei kalėjimuose, vėliau išvežtas į Sibirą lėtam sunaikinimui.

Dėl to Stalino viešpatavimo metais Sibiro anglių kasyklose, miškuose prie Šiaurės ledjūrio, plačiose tundrose išmėtytuose tremtinių-vergų stovyklų barakuose išaugo ir Katakombų Bažnyčia, įsikūrė slaptos lietuvių ir kitų tautų katalikų parapijos, daugeliu atvejų aptarnaujamos lietuvių kunigų tremtinių. Tos slaptos parapijos eilėje Sibiro vietų dar gyvavo ir 1970 m., nors

dažnai sovietinio saugumo iššifruojamos ir išblaškomos. Kai tai įvyksta, jos vėl atsikuria kurioje nors kitoje vietoje, nes, ir 25 okupacijos metams praėjus, anapus geležinės uždangos dar yra daug pasišventusių kunigų, kurie, iš vietos į vietą mėtomi bei vėtomi, keliauja per plačiąją Sovietų Sąjungą, ieškodami ten išlikusių lietuvių ir kitų katalikų tremtinių ir teikdami jiems religinius patarnavimus. Tai nušvies eilę gyvų pavyzdžių.

Kiek sunkiau bus nušviesti lietuvių kunigų-tremtinių veiklą Sibiro vergų stovyklose Stalino valdžios metais ir apskritai lietuvių tremtinių dvasinę būklę, nes laiškuose iš Lietuvos ar Sibiro, prisibijant okupantų cenzūros, apie tai vengiama prisiminti. Bet čia mums į pagalbą ateina svetimtaučiai, kurie su lietuviais yra vergavę Sibiro stovyklose, o vėliau, grįžę į laisvuosius Vakarų, savo išleistuose veikaluose atvirai prabilę apie Vorkutos, Krasnojarsko, Novorilsko, Karagandos ir kitų vergų stovyklų pragarą. Jų veikaluose, kaip šviesūs veikėjai, ne kartą vaizduojami lietuviai vyskupai (Reinys, Matulionis, Ramanauskas), lietuviai kunigai ir apskritai visi tikintieji, kurie, vos radę valandėlę laisvo laiko, Sibiro pragare susirinkdavo Mišių aukai, maldai, priimdavo sakramentus iš kunigų-tremtinių rankų. Tuos mūsų brolių tremtinių epizodus, liudijančius jų ištikimybę Kristui ir Lietuvai, taip pat bandysiu įglauti šio skyriaus lapuose.

Kaip buvo terorizuojami lietuviai kunigai pirmojoje sovietinėje okupacijoje, įdomių epizodų randame vysk. V. Brizgio atsiminimuose:

„Patilčių klebonas J. Danielius buvo kažkam pakviestas į apskritį. Nuvažiavo ir negrįžo, tarnas tik arklius parvažiavo. Sugrįžo klebonas po kelių savaičių labai suvargęs. Pasirodo, kad buvo paimtas į sau-

gumą, smarkiai išbartas už kažkokį anti-revoliucinį veikimą, prigrasintas sušaudyti. Tačiau sovietų valdžia esanti labai kultūringa, ji ir nusikaltusiam duodanti progos pataisyti savo klaidas. Dėl to ir klebonui buvo pasiūlyta pasirašyti pasizadėjimas šnipinėti savo parapiečius ir kaimynus kunigus. Klebonas, žinoma, atsisakė. Nugrūdo į kalėjimą. Per kelias savaites beveik kas naktį vis tuo pačiu reikalu čekistų kalbinamas, bet neprikalbintas, galutinai gavo pasirašyti paslapties saugojimo pažadą ir buvo paleistas.

Vikaras G. buvo pakviestas vienas iš pirmųjų — dar 1940 m. rugsėjo pradžioje. Pagavo jį gatvėje netoli bažnyčios ir be kepurės, be apsiausto, viena sutana, nugabeno į miliciją. Pirmiausia jis buvo smarkiai išbartas už savo santykius su moksleiviais, su jaunimu, prigrasintas, kad už savo veiklą pagal sovietinius įstatymus jis turės būti sušaudytas. Bet ir jam buvo padarytas malonės pasiūlymas: bendradarbiauti, ir už tai bus užmiršti visi jo praeities antirevoliuciniai nusikaltimai, bus mokamas geras atlyginimas, o jei ne, — kalėjimas, teismas su sprendimu — kulka į pakaušį. Bendradarbiauti kunigas atsisakė:

— Na, tai į kalėjimą, — sušuko tardytojas.

— Leiskit sugrįžti į kleboniją ir kepurę pasiimti, — juokaudamas prašo kunigas.

— Nereikia!

— Tai bent brevijorių.

— Nė to negausi! — nusikeikdamas rėkė rusas.

Praėjo valandėlė. Kunigas klausia tardytoją:

— Tai ar jus mane vešite, ar ne?

— Negalim surasti laisvo taksi.

— Nežinot, kur ieškoti. Eiva kartu, aš surasiu, — pasisiūlo kunigas.

Tardytojas, smarkiai išsikeikęs ir vėl prigrūmojęs, siūlo kunigui pasirašyti pasizadėjimą bendradarbiauti. Bet tas griežtai atsisako. Tada tardytojas pareikalavo, kad jis niekam nepasakotų apie įvykį ir pasikalbėjimo turinį. Prigrasinęs kalėjimu, išsiuntimu į Rusiją, kunigą paleido.

1972 M. KALĖDOS LIETUVOJE

„Maldauju, Viešpatie, Tave: išrauk, išrauk skurdybės šaknį man iš širdies. Duok man stiprybės lengvai pakelti sielvartą ir džiaugsmą. Duok man stiprybės niekad vargšo nepaniekinti ir prieš įžūlią galią kelių nesulenkti“.

R. Tagorė. Lyrika 56 pusl. (Vilnius, 1972).

„Ėjau aš elgetaudamas kaimo taku, nuo durų iki durų, ir toluomoje pasirodė auksinis Tavo vežimas lyg žėrintis sapnas, ir aš stebėjau, kas yra tas karalių Karalius. Manij viltis pabudo, ir pagalvojau, kad mano vargo dienos baigėsi. Stovėjau laukdamas, kad Tu neprasomas dalinsi išmaldą ir į visas puses turtus žarstysi. Tavo vežimas prie manęs sustojo. Tavo žvilgsnis krito ant manęs, ir Tu išlipai šypsodamas. Jaučiau kad pagaliau atėjo mano gyvenimo laimė. Staiga Tu ištiesei man savo ranką ir paklausei: „Ką tu gali man duoti?“

O, koks karališkas šis Tavo mostas

— ištiesti delną elgetai ir išmaldos iš jos prašyti! Aš susigėdau ir stovėjau, nežinodamas, ką man daryti. Paskui lėtai iš savo krepšio paėmiau mažiausią grūdą ir jį Tau padaviau.

Bet kaip nustebau, kai vakare, iškraęs ant aslos krepšį, radau mažytį aukso trupinėlį tarp menkų grūdų. Karčiai pravirkau ir gailėjau, kodėl Tau visko neatidaviau.“

Ten pat, 73 pusl.

„Viešpats yra arti“ — III Advento sekmadienio Mišios, Pilyp.4.

„Atsiverkite, didieji vartai.. kad įeity garbės Karalius.“

Kūčių Mišios, Ps.23

„Šiandien gimė jums Išganytojas“. Kalėdų Bernelių Mišios, LK. 2,14.

Kiek ir ką aš Jam šiandien duosiu? Kiek iki šiol daviau? Savaitėje 168 valandos. Bet yra žmonių, kurie nesuranda nė vienos valandėlės Jam paaukoti ir sekmadienį šv. Mišių išklaudyti. Paroje 1440 minučių, bet taip pat yra žmonių, kurie net vienos minutės nesuranda laiko su savo Išganytoju pasikalbėti.

Bet taip pat yra daugelis žmonių, kurie Tau viską atiduoda ir net kentėti ir mirti dėl Tavo eina.

Kaip gera, kad Tu menkus mano gyvenimo trupinėlius priimi ir juos paverti auksu. Aš noriu kam nors gyventi dirbti, aukotis. Bet tik Tu vienas gali mane visą laiką žavėti, tik Tu vienas esi vertas, kuriam aš viską atiduočiau.

„Duoti, neskaičiuojant, kovoti, nepaisant žaizdų..“

Šv. Ignacas Lojola.

GARBINGOS ŽINIOS IŠ PERSEKIOJAMOS PARAPIJOS

Per 1972 metus iki gruodžio 20 vienoje komunistų labai persekiojamoje parapijoje išdalinta virš 14 tūkstančių komunijų. 1971 metais virš 13 tūkstančių.

Toje pat parapijoje, sekmadienį Mišioms tarnauja net 17 patarnautojų. Vyriausiam jų yra 30 metų, keletas tarp 17 — 22, o visi kiti „tikri klapčiukai“ t.y. berniukai“. Taip mums rašo vienas parapietis.

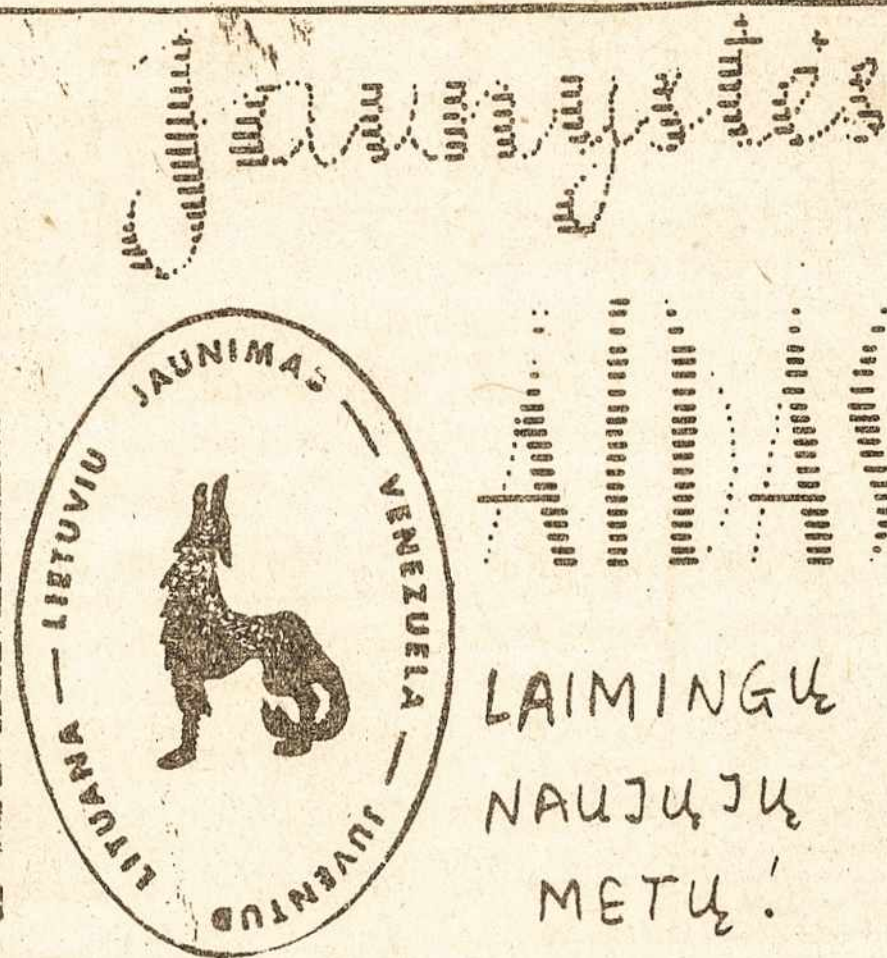
AR JŪS PATIKĖSITE?

Galima suprasti, kai nepasiturintis ir susenęs žmogelis nebeįstengia skaityti — akys nebeįžiūri raidžių, o pinigų kišenėje labai maža, tai ir paprasčiausią laikraštį sustabdyti, nors ir sunku esą su juo skirtis. Namuos niekas jo neskaityt.

Bet, kad kas galėtų atsisakyti laikraščio dėl to, kad jame daug vietos skiriama jaunimui ir vaikams, tai M. Lietuvos redaktoriui niekaip nesutelpa galvelėje. Kad ne jaunimui lieka dar 8 puslapiai, atrodo, tai nieko nereiškia.

Paprastai ir seni žmonės mėgsta jaunimą, domisi, kas šiais laikais, laikraštyje jam rašoma. Bet, kad žmogus galėtų pykti, kam iš 10 puslapių du skiriami mūsų jaunimui pamokyti, padrašinti būti ištikimais lietuviams, kilniais žmonėmis ir padėt pramokt tėvų kalbos, tai taip ir veržiasi mintys, jog toks asmuo turi labai neapkęsti jaunimo, arba būt labai nusivylęs savo paties vaikais.

PASAULIO LIETUVIS—CLEVELAND IR DETROIT

Talvez seja injusto andarmos tão depressa por cidades que são verdadeiros centros de atividade lituana. Mas a nossa passagem de um ano estã para terminar, não ẽ

Cleveland, na costa do lago Erie, ẽ a sede da presidẽcia da Comunidade Mundial Lituana. Não falta nenhum tipo de atividade cultural nesta „cidade do vento” O conjunto Ćiurlionis, fundado na Lituãnia em 1940, reformado na Alemanha em 1945, que foi levado quase intacto a Cleveland em 1949, continua sendo o melhor grupo folclórico lituano do mundo livre. Sob a direção do Sr. Mikulskis, houve sempre um crescimento do nĩvel da arte e introdução de novos artistas na orquestra de Kankles, birbynės, skudučiai e outros instrumentos nacionais, o coral ẽ capaz de entusiasmar qualquer auditório, inclusive o foi em 1971 no concerto em Venezuela, onde haviam 25.000 espectadores, na Columbia um pouco antes.

Hã duas paróquias, vãrias escolinhas lituanas, grupos de escoteiros (inclusive do mar) A sede atual da Juventude Católica (ateitininkai) fica nesta cidade industrial. Uma vėz por semana podemos ouvir o programa de rãdio em lituano, que inclui gravações dos acontecimentos mais importantes de outras comunidades lituanas „Dirva” jornal publicado em Cleveland, trãz notĩcias de tãda parte. Os lituanos aproveitam os salões dos Tautininkai, do grupo de Ćiurlionis, das paróquias para festividades, comemorações, concertos.

Ao oeste, perto dos lagos Huron e Erie, achamos a cidade do automóvel, Detroit. Os lituanos não são tão numerosos como indica o desenvolvimento de atividades comunitãrias. Os leigos das quatro paróquias participam tambem dos conselhos arquidiocesanos, muito mais do que em qualquer outra

cidade. Temos a escolha de dois programas de rãdio, atividades à vontade, entre elas: dos escoteiros, estudantes, ateitininkai, conjuntos de danças e corais. Como a distãncia a Chicago e a Cleveland ẽ pequena, apenas de 400 km, ẽ comum encontrar lituanos detroitenses na ópera lituana de Chicago ou nos concertos de Cleveland. Ėles conseguem manter o acampamento de Dainava (es pere atẽ a semana que vem) unš 100 km. ao oeste da cidade.

Em 1958 houve o acampamento nacional dos escoteiros e dos bandeirantes lituanos em Highland Park, um pouco ao norte, com mais de 1.000 participantes, onde todos os preparos eram feitos pela comunidade de Detroit. Talvez ẽles tenham tão grande capacidade de acampar, pois o estado de Michigan tem mais acampamentos (em geral) do que qualquer outro estado dos E.U.A. e por isso ẽ chamado „Recanto de fėrias”. Não faltam lugares históricos, milhares de lagos para pesca,

VIRŠUJE: Clevelando, Ćiurlionio” ansamblio kanklių orkestras, vadovaujamas Onos Mikulskienės.

APAČIOJE: Detroito jaunimo choras penkiu metų sukakties progã, su vadovu muz. Stasiu Sližiu. Dirvos nuotraukos.

ŠIOS SAVAITĖS HOROSKOPAS

AVINAS - Romantinės sąlygos geros ir pilnos džiaugsmo šių metų pradžioje.

TAURAS - Daug saldumo, ramybės ir supratimo šiais metais.

DVYNIAI - Ši savaitė gali atnešti daug netikėtumu, todėl labai atsargiai su jais.

VĖŽYS - Per šias atostogas pabandyk gerai pasilsėti, o tam tikslui nėra nieko geresnio kaip stovykla.

LIŪTAS - Šiais metais geriausia spalva yra mėtų žalia (verde hortelã).

florestas e parques para passeios turisticos; as rodovias são das melhores (e sem pedãgio, pois o nũmero de turistas fornece a renda desejada).

Na prõxima semana visitaremos o acampamento de Dainava e o dos escoteiros „Rakas”, abrigo para mais de 1.500 em 1968.

MERGELE - Jeigu gavai daug švenčių svenkinimu, tai reiškia, kad turėsi daug laimės 1973 metais.

SVARSTYKLĖS - Jeigu per daug valgei per šias šventes, kaip tiktų labai griežtos dietos laikytis, kad numestum tuos nereikalingus kilukus?

KURKLYS - Jeigu esi ipratus gerti truputį per daug gurkšniuku, nuo dabar kiek susilaikyk. Bet jeigu negeri, nepasikeisk.

ŠAULYS - Šeimyniškos problemos, bet jos išsispres greitai, jeigu pavartosi kiek diplomatijõ

OŽRAGIS - Romantinis gyvenimas neutralus, tavo laimės dalykas.

VANDENIS - Sutvarkyk savo susirašinejima ir laiškus, nors ir nebūtum atsilikusi.

ŽUVYS - Turėk kantrybes. Kas šiandien gerai neišeis, pasiseks rytoj.

ALGIMANTAS

VINCAS PIETARIS

STOVYKLOS

STOVYKLA NERINGA 1973
SANTA ISABEL, SP.

Jau nuo šeštadienio Santa Isabel vyksta stovykla, pavadinta „Neringos“ vardu. Jai vadovauja kun. Hermanas Šulcas, jam talkininkauja Jonas Silickas, Silvia Bendoraitytė, Teresė Aleknavičiūtė ir José Bizon. Virtuvėje visus stovyklautojų norus aptarnauja virėjos: Dona Adelė, Dona Elena, p. Aleknavičienė ir Aurora Draugelytė.

Stovyklauja iš viso 20 vaikų:

Beatriz Bendoraitytė, Rosely Zelenikevic, Danutė Silickaitė, Sandra Kozakas, Nilza Guzikauskaitė, Lidia Vaicenkovas, Ana Maria Misevičius, Rosana Zelenikevic, Fátima Namertonis, Sérgio Augusto, Nelson Lenaro, Ricardo Bendoraitis, Jorge Enrique Gallena, Ricardo Kemeklys, Elizijus Draugelis, Roberto Bareišis, Douglas Krumzlys, Valdir Janisevičius, José Ricardo Indriūnas, Francisco Dilys.

Stovyklautojai keliasi 7:30 val. ryto, už valandos malda ir vėliavų pakėlimas ir pusryčiai. Nuo 10:30 iki vidurdienio maudymasis, tada pietūs. Nuo 14 val. žaidimai, rankdarbiai, paskui pa vakariai ir vėl rankdarbiai bei žaidimai iki vakarienės 19 val. Vakarinė programa prasideda 20 val., o 22 val. jau laikas miegoti.

Kiekviena diena turi savo mintį ir skirtingus užsiėmimus, pavyzdžiui:

Sausio 8 SKAUTŲ DIENA su iškykla, darbeliais, palapinėmis.

Sausio 9 TĖVYNĖS DIENA su lietuviškais žaidimais, pokalbiu apie Lietuvą, dainomis, filmu ir vakarine programa.

Sausio 10 AMAZONĖS diena, kurios metu gaminamos strėlės, namukai iš žolių ir pagalių, žuvavimas, indėnų vakaras bei filmas.

Sausio 11 KARNAVALO diena su gražiais drabužiais, pačių papuoštais.

Sausio 12 DRAUGYSTĖS diena, šv. Mišios, filmas „Grande Amigo“.

Sausio 13 - rankdarbių paroda. IŠ STOVYKLOS STOVYKLAUTOJAI GRĮŽTA SEKMADIENĮ VAKARA.

Kadangi ne visi stovyklautojai moka lietuviškai, jie nemažai mokosi - prie

ACAMPAMENTO-STOVYKLA

Ubatuba, 25 de janeiro - 5 de fevereiro, 12-16 anos

Semana de estudos do Congresso dos Lituanos da América do Sul, 15-22 fevereiro, 15 anos e mais.

CURSO INTENSIVO - CULTURA E LINGUA LITUANA
nível leigo

IDIOMA LITUANO para estudantes e adultos, 5 de janeiro - 14 de fevereiro de 1973 na Casa de Juventude, Vila Zelina
2a, 4a, 6a feira, das 20:00 às 22:00 hs.

CULTURA LITUANA (apresentações em português), 4 de janeiro - 13 de fevereiro de 1973 no salão da Paróquia de S. Casimiro, Rua Juatindiba, 20, Parque da Moóca.
3a e 5a feira, das 20:00 às 21:15 hs.

DEZ MANDAMENTOS PRECIOSOS

1. Não deixe para amanhã o que podes fazer hoje.
2. Não peça auxílio a ninguém, no que pudes fazer sozinho.
3. Não compre objetos inúteis, sob o pretexto de que são baratos.
4. Não seja vaidoso nem orgulhoso, pois a vaidade custa caro.
5. Não te arrependas nunca de teres comido pouco.
6. Não gastes teu dinheiro antes de tê-lo ganho.
7. Pratique de boa vontade todos os bons atos e nunca se cansarás.
8. Não tenhas apreensões, pois não sabemos o que o futuro nos reserva, as desgraças que tememos mais são as que não ocorrem.
9. Considere todas as coisas sob o ponto de vista favorável.
10. Quando estiveres contrariado, conte até 10, e se estiveres furioso conte até 100.

stalo lentoje užrašytos maldos prieš ir po valgio, kitur užrašomi dainų žodžiai, kurių mokomasi trimis būreliais atskirai.

Stovykloje visokių žaidimams priemonių - sviedinių, rankdarbiams medžiagos, klijų žirklių, įvairių įrankių. Vos pabuvę dieną stovykloje, jau berniukai iš miško nešė stiebus Brazilijos ir Lietuvos vėliavoms, o mergaitės gamino savo būrelių gaireles-vėliavėles.

Būreliai gražiai veikia. Kiekvieną kartą kitas iš trijų būrelių pakloja stalą ar padeda virtuvėje. Lankytojas iš karto mato, kad bendra salė tvarkinga, asmeniškai daiktai gražiai sudėti.

Maudosi upelyje visai netoli p. J. ir A. Valavičių sodybos, kartais nueina ir ežere pasitaškyti rūpestingai aptvertoje negilioje vietoje.

Vakaro programoms būreliai turi paruošti ką nors ypatingo ar skirtingo.

Kol mažesnieji linksmi stovyklauja gražioje stovykloje, jų vyresni broliai ir seserys laukia savo stovyklos Ubatuboje, prasidedančios sausio 25 d.

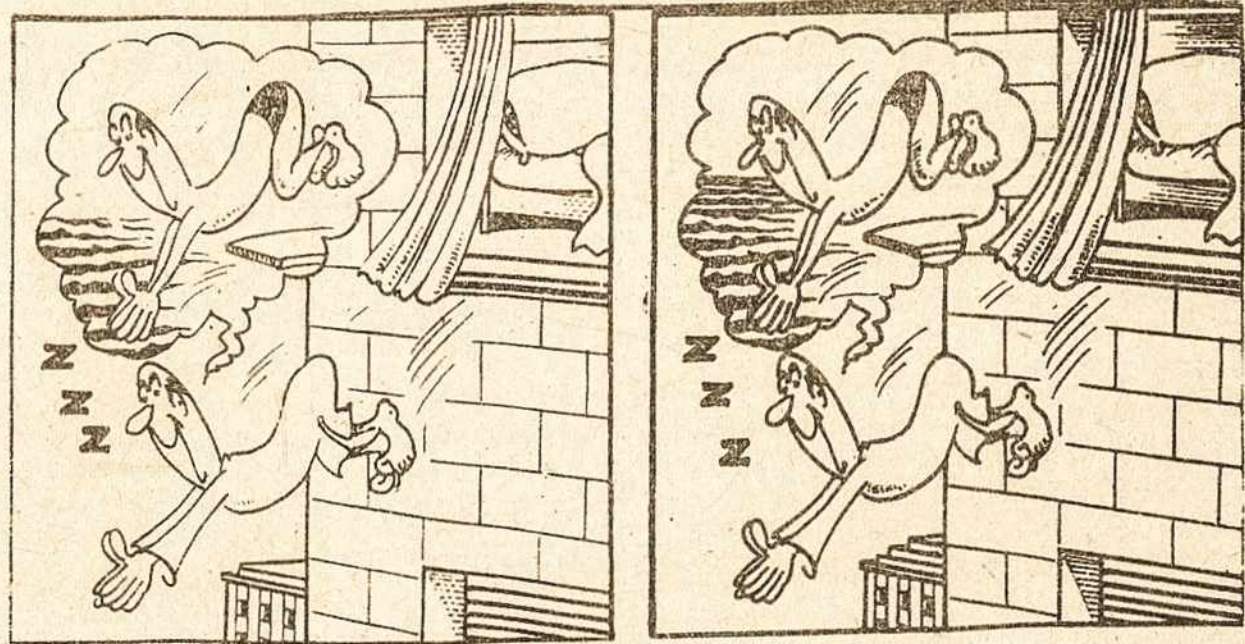
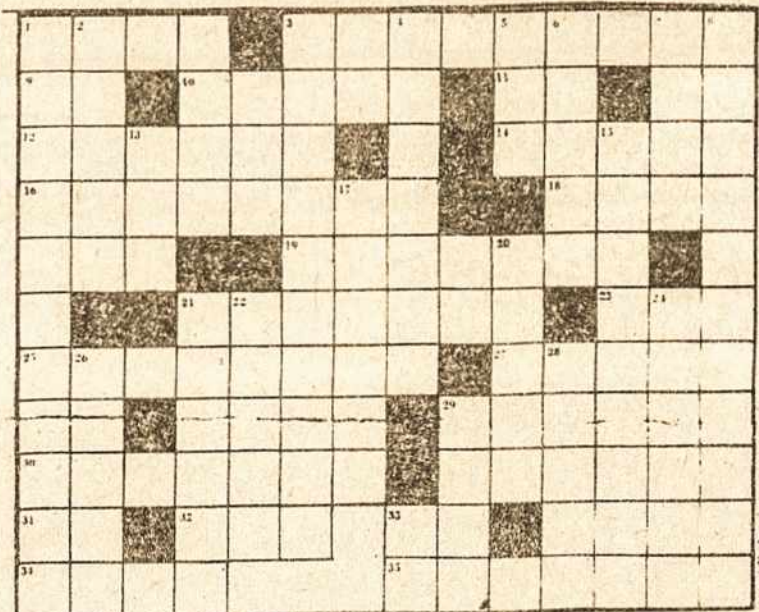
ATSAKYMAI
(pastaba: Nr. 24 skersiai turi būti Nr. 24 žemyn)
SKERSAI: 1 tryš, 3 išminčiai 9 ei, 10 Ausia, 11 ei, 12 stokim, 14 sulig, 16 rolimuose, 18 pina, 19 Kalėdos, 21 pasvėrė, 23 akry, 25 einantis, 27 kabat, 29 nutolo, 30 tiri-mai, 31 am, 32 jie, 33 am, 34 savo, 35 teikis. ŽEMYN: 1 testamentas, 2 ritom, 3 išmokstame, 4 mareles, 5 nes, 6 čupo, 7 akin, 8 išganytojas, 13 ola, 15 Lisabonos, 17 savim, 20 dėkui, 21 palijo, 24 kalėti, 26 išima, 28 atek, 29 namie, 33 at. Iš „Atėties“ parosta Vin-ces Juskaites.

MŪSU LIETUVA Išviesiems

GALVOSŪKIS

Skersai: 1. Skaičius, kuris eina prieš keturis. 3. Vyrai, kurie Kūdikėliui Jėzui atnešė dovanų. 9. Kai šauki draugą, tu naudoji tą žodėlį. 10. Vėsta, darosi šaltesnis. 11. Tas pat kaip ir Nr. 9. 12. "Stok" - daugiskaitos pirm. asm. 14. Iki. 16. Toli esančiose vietose. 18. Kai mergaitė nori turėti kasas, ji - savo plaukus. 19. Ramunės Sakalauskaitės rašinio pavadinimas. 21. Gydytojas pastatė vaiką ant svarstyklių ir - - - - . 23. "Akyje" - sutrumpintai. 24. Būti kalėjime. 25. Einas. 27. "Kalbėti" esam. l., daugisk., pirmam asm., sutrumpintai. 29. Nuėjo tolyn. 30. Moksliskai nagrinėjami. 31. Šuo taip loja. 32. Daugiskaitos trečias asmuo. vyriškos gim. 33. Tas pat kaip ir Nr. 31./ 34. Atsinešiau - (man priklausantį) rankšluostį. 35. Kas - (malonės) man knyga paduoti?

Žemyn: 1. šv. Rašte yra Naujasis. 2. Ridenom. 3. Mokykloje mes daug naujų dalykų. 4. "Marios" (jūra) - mažybiniai. 5. Todėl, kad. 6. Griebė. 7. Į akį. 8. Tas, kuris išgano. 13. Urvas. 15. Aš niekad nemačiau - (Portugalijos sostinė). 17. Aš pasitikiu - (manimi pačiu). 20. Ačiū. 21. Truputį lijo. 22. Štai. 26. Ima iš kūr nors. 28. rytoj pas mane, ruošim pamokas drauge". 29. "Namas" - vienask. vietininke. 33. Tai, ką šie trys žodžiai turi: atbėgo, atnešė, ateina.

PRUTĖ IR KEŠTUTIS

D. BASTYS

TIEŠA IR GYVENIMAS

„Bažnyčia yra dieviškos kilmės. Jai priklauso visi pakrikštytieji, kurie išpažįsta tą patį tikėjimą ir gyvena klausydami teisėtų ganytojų.“ Tai pop. Pauliaus VI žodžiai, tarti būriui piligrimų šv. Petro bazilikoje.

Pirmausiais šv. Tėvas išpėjo, jog grėsia pavojus iškraipyti tiesas-doktrinas. Tai gali suskaldyti Bažnyčią ir išsukti tikinčiuosius iš Kristaus Evangelijoje nubrėžto kelio.

„Bažnyčioje atsirado grupės, užsimojusios padaryti Bažnyčią paprastą, sakančios, jog reikia ją sumoderinti ir pritaikyti moderniems mūsų laikams. Todėl, anot jų, reikia naujoviškai suprasti Bažnyčios dogmas ir pamokymus. Užsidegę viską tuojau pat atnaujinti, jie nori išlaisvinti krikščionis iš klusnumo popiežiui bei vyskupams tikėjimo, dorovės ir krikščioniško gyvenimo dalykuose. Jie nori panaikinti krikščionių gyvenimą ir veiklą bei elgesį tvarkančius įstatymus ir įvesti naują liturgiją, pritaikytą, neva, modernių žmonių nuotakoms bei galvosenai. Žodžiu jie stengiasi praveisti priešingas doktrinas pažiūras Evangelijų tekstams, primenantiems žmogui, kad jo gyvenimas žemėje yra tik trumpa kelionė, turinti pasibaigti Dievuje.

„Kitur – popiežius sako – pastebimas polinkis iškreipti Bažnyčios mokymą-doktriną ir paversti ją nauja savotiška bažnyčia. Jie nori Bažnyčios be dogmų (tai yra, be tvirtų nepakeičiamų tiesų, Rd) be autoriteto (be valdžios), be įstatymų ir be aukos. Jei ši ta nuomonė išgalėtų, nebeliktų tokios Bažnyčios, kokia Kristus įsteigė.

APIE DOGMAS

Dievo atskleistos ir Bažnyčios kaip tokios paskelbtos tiesos yra vadinamos dogmomis. Kas nori būti krikščionis, tas turi priimti jas tokias, kokias jas skelbia Bažnyčia. Negalima pakeisti nei jų turinio, nei jas nusakančių žodžių bei išsireiškimų jų reikšmei aiškiau išsakyti.

Šitos tiesos yra tie pagrindai, kuriais remiasi patie Kristaus įsteigtoji Bažnyčios bendrija. Bažnyčia neatliktų savo pasiuntinybės (misijos), jei tas tiesas dėstytų ne taip, kaip jos yra perduotos mums šimtmečių bėgyje. Arba jei ji leistų, krikščionims, kuniams ar net ir vyskupams duoti toms dogmoms naują prasmę, teisindamasi, jog reikia prisitaikyti prie modernių laikų galvosenos bei reikalavimų, kaip jie sako.

Bažnyčios nusistatymas dėl tų dalykų yra aiškus ir žinomas per šimtmečius. Ji neverčia nė vieno nei krikštytis, nei išpažinti krikščionišką tikėjimą. Bet iš tų, kurie nori prisijungti prie Kristaus sekėjų ji reikalauja priimti tokias dogmas, kokios yra Evangelijose ir jos pačios nustatytos, nes Bažnyčia yra tų tiesų podėlis ir aiškintoja.

Pakrikštytus žmones, atsisakančius priimti Bažnyčios aiškinamas tiesas, ji pašalina iš savųjų tarpo ir ne beleidžia jiems naudotis Sakramentų ir kitais malonių lobiais. Ne todėl, kad norėtų kapriziškai skirstyti bendrijos narius, o kad yra nusistačiusi išlaikyti Kristaus žodį grynu gryniausia nenusileisdama atskiram žmogui, nei organizacijoms, nei teologų mokykloms nors jos būtų prisidengę ekumeniškumo skraiste.

Bus tokį Bažnyčios nusistatymą vadinančių netolerantišku užsispyrimu. Tačiau tikrasis tokio Bažnyčios elgesio pavadinimas yra – pagarba ir ištikimybė Dievo žodžiui.

APIE AUTORITETA

Be autoriteto nėra žmonių bendruomenės. Ta taisyklė galioja bet kokio pobūdžio draugijai ir bendruomenei. Galioja lygiai ir Kristaus įsteigta Bažnyčia, kaip tikėjimo, gyvenimo ir kulto bendrija.

Taip buvo pačioje Bažnyčios pradžioje, taip turi būti iki laiko galo. Krikščionys, kunigai, vyskupai, kaip Bažnyčios nariai turi gyventi tokioje bendrijoje kokia Kristus įkūrė. Turi paklusti popiežiui kaip Kristaus vietininkui ir jo žodį priimti kaip Kristaus žodį, kai jis kalba „ex cathedra“ tikėjimo ir dorovės reikaluose.

Šitokia santvarka-struktūra Bažnyčiai yra esminė. Bet koks pasikesinimas ją pakeisti priešinas Kristaus

valiai. Ankščiau užsimojusieji pakeisti tą santvarką izoliavosi nuo Bažnyčios, susikurdami savas bažnyčias kurios, laikui bėgant, subirėjo į kitas, dar mažesnes bažnyčias. Taip atsitiko pagal jų pačių priimtus susiskaldymo dėsnius.

APIE ISTATYMUS

Be įstatymų ir bendrų nuostatų, kuriems visi pasiduoda, nėra jokios bendruomenės. Įstatymai tvarko veiklą, uždėda pareigas, apsaugo teises ir išvengia, kad laisvė nevirstų palaidumu ir nepriverstų prie ne vienybės ir susiskaldymo.

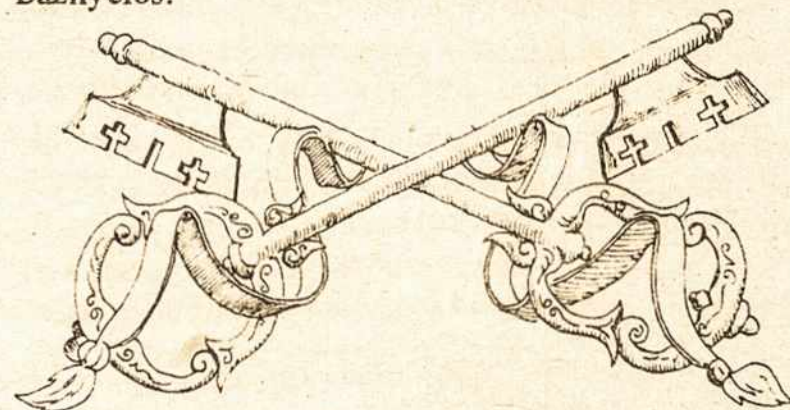
Kaip organiška bendruomenė, Bažnyčia yra reikalinga įstatymų, vyskupų, kunigų ir tikinčiųjų veiklai tvarkyti ir derinti. Yra visų pareiga tų įstatymų klausyti, jei nori būti tikrais tos bendruomenės nariais ir gyventi susiderinę su Kristaus valia.

Popiežius sutinka, jos disciplinos dėsniai gali būti pertvarkomi ir net panaikinami. Bet tai atlikti priklauso Bažnyčios autoritetui, ne paskirų žmonių susigalvojimams. Kaip kiekvienoje draugijoje taip ir Bažnyčioje, visų pareiga yra laikytis tebegaliojančių įstatymų, išpildant tai, kas buvo uždėta Kristaus vardu, bendruomenės labui, iki Bažnyčia pati paskelbs naujus įstatymus ir potvarkius.

Baigdamas savo kalbą popiežius pridėjo:

„Kaikas žodį „atnaujinimas“ išsiaiškina kaip reiškiantį nusikratymą tradicinės, istorinės, išviršinės struktūros, kad išsaugotų grynesnes ir pajėgesnes dvasines ir charismatinės Bažnyčios sultis, užmiršdami, jog nebūtų galima rasti Bažnyčios ir ji negalėtų veikti, jei būtų tik jos siela, be kūno, kuriame ji gyvena.“

Tai labai svarios ir svarbios Popiežiaus mintys šiais pasimetimo laikais. Visose nuomonių ir doktrinų atmainų ir atsinaujinimo sukuriuose yra labai svarbu mums nenuslysti nuo Petro-Uolos, nes tik ji turi Kristaus pažadėtą nuolatine pagalba atskirti tiesą nuo klaidos, pelus nuo grūdų. Be autoriteto, be popiežiaus, be įstatymų nėra ir negali būti Kristaus Bažnyčios.

onas Lukoševičius

DISERTACIJA APIE BARZDOS REIKŠMĘ

I DALIS. ISTORINĖ

Manau, jog kažkur spausdintas teiginys, kad barzda reikalinga tik dailininkams – teptukams ir ištepliotiems pirštams šluostyti – didžiai neteisingas:

1. Dainuojama – „lietuviai barzdaičiai dūmoja“, o tai reiškia: a) lietuviai jau seniai barzdoti; b) dūmoja, t.y. mąsto tik barzdoti – plikasmakrius daina nutyli; o toje pat dainoje sakoma, kad jie „galando kirvius“, bet joki būdu nesmailino pieštukų ir nediskutavo smūklėse – vadinas, jie nebuvo dailininkai.

2. Vienoje istorinėje dramoje parašyta: „... ir jis nusimines pradėjo rauti savo barzdą“; kaip žinia, dailininkas greičiau nuraus barzdą savo draugui, priešui ar meno kritikui, negu sau.

3. Garsus posakis „prisiūti barzdą“ rodo, kad būta net tokio amato – barzdasiuvių – prašau nepainioti su barzdaskučiais kai kas teigia, kad ši profesija neišnykusi ir dabar.

Išvada: jau žiloje senovėje barzdas

nešiojo ne vien dailininkai.

II DALIS. BENDROJI

Barzda yra prieinamas dalykas visų profesijų atstovams.

Ji želia net plikiams.

Netolimoje ateityje barzdas galės auginti ir moterys. negi medicina ilgai taikstysis su tuo, kad jos šioje srityje nusileidžia vyrams?

Barzda-geriausias žmogaus draugas.

1. Ji gali paslėpti: a) ne per švaresnių baltinių apykaklę, b) riebu pagurklį; c) liesą pakurklį; d) dar kai ką.

2. Namo grįžus ne visai blaiviam, pro duris galima įkišti barzdą – pirmas žmonos kočėlo smūgis, stipriausias, teks barzdai, o ji, kai žinia, tam nejautri.

Ir apskritai, užuot kišus visą galva, dažnai verta pirmiausia pasiūlyti barzdą.

III. DALIS. SPECIALIOJI

Barzda žmogui reikalinga visais gyvenimo atvejais.

1. Kai esi patenkintas, barzdą gali gliostyti

2. Susierzinęs – ją pešioti.

3. Supykęs – gresmingai kratyti.

4. Pakeitęs nuomonę – perdažyti.

5. Pasigėres – šluoti ją grindinį

6. Prasigėres – užstatyti (sako, lombardas tuo tarpu priima tik visai naujas barzdas. Tai, manau, ne visai teisinga).

7. Pagiriodamas – ją rautis ir prisiekinėti daugiau nebegerti.

8. Tapęs abstinentu – čiupti ją.

9. Su kuo nors nesutikęs, murmėti tik į barzdą, – tai niekada nepakenks.

10. Neturėdamas ką veikti – šukuoti barzdą; yra tarnyba, kur šioje srityje įmanoma pasiekti begalines tobulybės.

IV DALIS. PROBLEMINE

Dabar, kai niekam nebeliko abejonių dėl barzdos reikšmės, autorius nori iškelti ir svarbią lingvistinę problemą: ar barzda – tinkamas mūsų kalbos žodis?

Pasiremiant kai kuriomis diskusijomis lietuvių kalbos klausimais, barzda reikėtų vadinti smakraplaukiais.

Bet tai problema, jau verta mokslų daktaro disertacijos, tad autorius palauks, kol šis klausimas kaip reikiant apžels barzda, t.y. smakraplaukiais.

LIETUVIŠKŲ BARZDŲ PAVYZDŽIAI

KODĖL KAIKURIE LIETUVIAI NIEKINA SAVO KALBĄ ?

Nekartą teko nugirsti net iš senosios kartos lietuvių sakant „Kam reikia mokytį vaikus lietuviškai? Lietuvių kalba niekam nereikalinga ir jokio pelno neduoda“

Net daugelis senųjų motučių, nemokančių gerai portugališkai, su anūkais lietuviškai nekalba, ir peikia kitus, kurie namie vartoja tik lietuvių kalbą. Girdi „Vaikas kalbėdamas namie lietuviškai turės sunkumų pradėjęs eiti į mokyklą ir visi iš jo juoksis“

Yra didžiausia klaida taip galvoti. Aš pati kai atvažiauju į Braziliją, nemokėjau nė žodžio portugališkai. Turėjau 10 metų irėjau ketvirtą skyrių Vokietijoje.

Čia atvažiauvus įstojau taip pat į ketvirtą skyrių. Po kelių mėnesių mokytoja paskaitė vieną pasaką ir liepė mokiniams ją aprašyti. Mano aprašymas buvo geriausias iš visų vaikų, ir mokytoja net išgyrė sakydama, kad aš, būdama svetimio krašto, atlikau uždavimą geriau už čia gimusius ir vartojančius šeimose tik portugalų kalbą.

Ketvirtą skyrių baigiau pirmąja mokine ir aš galiu aiškiai patvirtinti, kad man lietuvių kalba niekad nesutrukdė mokslo.

Galiu dar duoti viena pavyzdį.

Mokantis gimnazijoje, anglų kalbos mokytojas, buvo pusjuodis. Kartą atėjęs į klasę mane užkalbino lietuviškai. Aš nustebau, kaip jis gali mokėti lietuviškai. Paskui jis paaiškino, kad gyveno netoli vienos lietuvių šeimos. Ta buvusi labai geri žmonės. Jis esąs buvęs lietuviškuose baliuose. Šiaip taip mokėjo net vieną lietuvišką dainelę, ir toje šeimoje išmoko keletą lietuviškų žodžių.

Jis manęs paklausė: „Ar nėra kur lietuvių kalbos kursų? Aš mokėčiau gerus pinigus tam kas mane išmokyti lietuviškai, nes lietuvių kalba yra viena iš seniausių kalbų pasaulyje“.

Tada aš pajutau savo širdy pasididžiavimą, kad esu lietuvis, kad aš moku lietuviškai, ir kad tas svetimas žmogus, juodukas, įvertino lietuvių kalbą.

Kokia man būtų buvęs gėda, jeigu jo užkalbinta lietuviškai, aš būčiau nesupratus ir būčiau nemokėjęs atsakyti. Ką tas žmogus būtų pagalvojęs apie mane?

Yra labai skaudu, kai tikri lietuviai, gimę ir augę Lietuvoje, gėdiasi savo kalbos, ir kalba lietuviškai tik tada kai niekas iš šalies negirdi. Aš pati pažįstu daugelį žmonių kurie dėdamiesi labai išmintingi, pasirodo nieko neišmaną, nes paniekina ne tik Lietu-

vą, savo brolius lietuvius, bet ir patys save. O kaip gražu, kai nueini į lietuviškus parengimus, pamatai lietuvišką jaunimą, tarp savęs besikalbantį lietuviškai, dainuojantį lietuviškas dainas, šokantį tautinius šokius. Tų jaunuolių tėvai turėtų didžiulio, kad jų vaikai yra mūsų Lietuvos ateitis.

Mes turėtume tik pagalvoti, kodėl jaunuoliai susidegino Lietuvoje, už laisvę, už tikėjimą, už senuosius tėvų papročius? O kodėl mes gyvendami laisvame krašte, išneikiname tai, už ką mūsų broliai lietuviai miršta. Ar mes negalėtume vieningai sukurti čia tokią lietuvių koloniją kuri galėtų būti laisvosios Lietuvos pasididžiavimas?

Ką mes atsakysim Lietuvoje kenčiančiam broliui, kai jį sutiksime laisvoje Tėvynėje ir jis mūsų paklaus: Kodėl tavo vaikai nekalba lietuviškai? Kaip tu išsaugojai lietuviškus papročius laisvame pasaulyje? Ar tu kentėjai kaip aš už lietuvišką žodį ir už tikėjimą? Ne. Tai kodėl tu taip greit viską užmiršai, paniekina?

Koks teisingas yra pasakymas: „Gera svetimomis kalbomis kalbėti, bet didelė gėda savos nemokėti“.

NM.

Lietuviai mėgsta pasididžiuoti esą labai teisingi žmonės. „Atiduodu kiekvienam, kas kam priklauso“ – sako. Bet kodėl ne vienas tokių teisingų tautiečių po metus ir net po kelerių metų neatsilygina už gautą laikraštį? Ar jis nepagalvoja, kad savo delsimu atsilyginti skolą, laikraštį pjauna?

Stefanija Rūkiene

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

Traukiniai rieda mirtin. (Tęsinys)

Laiptais nusivarė mane aukštyn, nes mūsų butas buvo antrame aukšte. Už mano sargybinio sekė NKVD karininkas ir minetas komjaunuolis.

Pirmas klausimas. Kur vyras? Pasakiau, kad išvažiuoju į Zarasus ir žadėjo važiuoti pas tėvą mūsų ūkininką Nurodžiau visai priešingą kryptį.

Tuoju pradėjo daryti krata. Ieškojo ginklų. Visur arėsi mane prieky savęs, kaip apsaugą prieš netikusius sūvius. Jie savo amatai jau buvo gerai išmokę.

Per kratą nieko neradę, susirūpino, kur galima rasti surasti telefoną. NKVD karininkas prisėdo. Atvertė bylą, parodė vyro šaulių uniforma fotografiją ir paklausė, ar tai mano vyras. Patvirtinau, kad taip. Turiu pastebėti, kad šauliai ir Sibire buvo daugiau už kitus persekiojami ir brutaliau laikomi, kaip nepataisomi ir neperauklėjami.

Liepė pasirašyti, kad suimant nemušė ir elgėsi su manim mandagiai. Atėmė lietuvišką pasą, palikau sau be jokio dokumento. Per penkiolika minučių pakė pasirengti kelionei, susipokuoti turimus daiktus ir šešiom savaitėm pasiimti maisto. Mokykloje nieko neturėjau, nes viską buvome išvežę į saugią vietą.

Rengiuosi. Vaikštau su palydovu po kambarį, o tas nuo manęs nesitraukia nė žingsnio. Man patarauja mokyklos sargas Meškėnas ir komjaunuolis Vanagickas. Nėra maišo. Orientacijos nepametu. Paėmu čiuzinį ir susidedu pagalvę, antklodę ir paklotę. Dar surandu vyro trumpus kailinukus ir viršutines kelnes. Iš kažkur atsirado suplyšęs paltukas. Ir uos daiktus mano sargai sukiša į maišą. Ant maišo žrašoma mano vardas ir pavardė.

Komjaunuolis Vanagickas buvo jaunasis ūkininkas. Mes jį globojom ir mokėm. Atsidėkodamas dar dirbo išsiujuosęs, bet akių į mane nedrįso pakelti. Mokyklos sargas Meškėnas irgi uoliai mane ruošė kelionei. Turėjau pusę asocio uogienės. Paprašiau sargą ar jį išneštų vežiman. Išnešė, bet neįdėjo. Baisiomis rado dienomis dažnai prisimindavau tas uogas ir mokyklos sargą, kuriam nebuvau nieko bloga padariusi.

Pasiėmiau ir pusmaišį rugių, kurie badmečiu paėmė man.

Pasirošimas baigtas. Varo vežiman. O Murzius oja ir draskosi. Rūpi man ir pasiliekančio šunelio liimas. Siuvėjas, kuris pas mus siuvo, stovi lauke su rašina ir jam neduoda pajudėti. Saugo jį, kad niekam

neišplepėtų matytųjų vaizdu.

Pasiprašiau prie šulinio. Palydi sargybinis. Pasižiūrėjau į mišką, bet ten kyščioja galvos, ir bėgti negalima. Atkabinau šunelio retežį, privedu jį prie siuvėjo ir paprašau, kad paimtų ir juo pasirūpintų. Šunelis pyksta ir puola savo naują globėją, o mane sargybinis nuvaro vežiman.

Eidama pažvelgiau į šulinį ir prie jo augusį medelį. Taip norėjosi apsikabinti medelį ir paskutinį kartą tėvynėje pravirkti. Bet ne.. Neparodysiu savo ašarų budeliams – tegu nesidžiaugia.

Dar klausinėjo, kur duktė. Pasakiau, kad pas senelį ūkyje svečiuose. Vanagickas pažadėjo ją man tą pačią dieną pristatyti, nors aš neprašiau.

Jau važiuoju. Veža Gubavėlės link. Palydovai užpakaliniam vežime. Mane veža išvarytas iš Salako ūkininkas. Geras žmogus. Ir jis persigandęs. Protarpiais persimetam vienu kitu žodžiu. Mano likimas artimas jam ir kiekvienam padoriam lietuviui.

Sustojom prie Gubavėlės. Atvažiuoju dar naujų pastočių. Imtinius vežti išvarytas ir mūsų kaimynas Stomas. Progai pasitaikius prašiau duoti kelionei savo sėrmėgą, bet jis jos nedavė.

Ima Blaževičių šeimą. Man pasidarė lengviau. Jis buvo komunistuojantis, o jo duktė Vanda uoli komjaunuolė, kuri vakar mokykloje pynė vainikus, linksminosi ir dainavo Stalino garbei dainas. Patekai pas komunistus į kaltinamųjų sąrašus – ir išsigelbėjimo nėra. Vanda nepamiršo pasiimti su savim ir Stalino paveikslo, nes tikėjo, kad jis jų šeimai pagelbės ir leis sugrįžti į namus.

Prieina prie manęs vakar be nuotaikos dirbęs komjaunuolis ir įduoda man kepalą ruginės duonos. Paėmu, nors apie valgi tada negalvoju.

Suėmę Blaževičius, nuvažiuoju į Vitėnų ūkį. Ten jie lakstė, šūkavo ir ieškojo Leono Vitėno, bet nesurado. Jį jau slėpė žaliąji Lietuvos giružė.

Prasidėjo pasmerkųjų procesija į Dukšos geležinkelio stotį. Žmonės pakelėse smalsiai žiūrėjo į mus ir lydėjo klaikiomis akimis. Mes nežinojom, ką jie tada galvojo, bet ši vežimų vilkstinė aiškiai rodė visos mūsų tautos likimą.

Važiavau su niūriomis mintimis. Kad tik nesurastų mano artimųjų, kad tik nepaimtų vienės mažytės mano dukrelės.

Atvežė į Dukšos stotį. Čia visur pilna NKVD kariuomenės. Ant bėgių stovi parengti gyvuliniai vagonai su narais ir gerai užrakinami. Krausto mus į vagonus. Netoli pamatau pažįstamą nuovados viršininką Antaną Pumputį su žmona.

Stotyje tremiamųjų daugybė. Jau mes vagone. Susikraustom ant viršutinių narų. Savo „turta“ nuki

šu kampan ir atsisėdu prie mažo spygliuotom vielom apraizgyto langelio. Prie manęs užima vietą abu Pumučiai. Toliau ūkininkas Švalkus su žmona, ūkininkas Raštikis su žmona ir vaikais. Ir vis kas valandą atidaro vagono duris ir istumia naujus bendrakeivius. Visi su menkais bagažais, bet maisto turi už mane daugiau.

Apie valgi tada niekas negalvojo. Tik vaikai buvo neramūs ir prašė valgyti, vandens.

Aptvėrem paklodėmis grindyse skylę ir pasidarėm tualetą. Kažkas ir kibirą pastatė.

Likimas mums padėjo. Vėliau atsirado maisto ir gerti vaikams.

Greta mūsų vagono stovėjo vagonas su žydais. Buvo tremiama žydų rabinų mokykla su auklėtiniais ir mokomuoju personalu. Dūkšto žydai labai juos rėmė maistu ir kitomis gėrybėmis. Nors prie ešelono nieko neprileisdavo, bet žydai rado kelią, ir maistas jų vagonan plaukte plaukė.

Nusibodo sargybiniam perdavinėti žydams maista. Jie matyt, nutarė, kad ir kitiems reikia. Atidaro mūsų vagoną ir pastato ryšulį su maistu. Ant ryšulio užrašyta rabino vardas ir pavardė, bet maistas jau kitose rankose. Tada ir vaikai nurimo.

Aplankė tą dieną mane ir brolis Vladas. Jis atvažiuo net iš Ariogalos. Susirado, susiklausinėjo vagoną, bet prie manęs jo sargybiniai neprileido. Stovėjome prie vieškelio, kurį žmonės taisė. Atsisėda brolis prie ūkininko, vežančio žvyrą, pravažiuojant pasako man kelis žodžius ir vėl nuvažiuoja. Taip ir pasikalbėjome.

Buvo manęs aplankyti ir vyro dėdienė su teta Uršule. Šaukiau jas, bet manęs negirdėjo ar bijojo. Jų pasirodymas atnešė man ramybę, nes jau sužinojau kad vyras ir mergaitė yra laisvi. Tačiau mažos dukrytės klyksmas vis dar man skambėjo ausyse. „Mamvte, neik“. Ir kas ją globos? Ar išliks gyvas vyras? Jai taip, tai aš rami, nes jis ją labai mylėjo.

Sėdim kiekvienas su savo mintimis. Kartais pasikalbam. Žmonės gailisi, kad nepasiėmė vieno ar kito menkniekio. Petras Švalkus gailisi, kad nepabučiavo Lietuvos žemės ir tėvui kojų.

Visi jaučiam skausmą, ir tas skausmas kiekvienam yra didžiausias ir skaudžiausias, nes jis savas.

Vagonų duris mažai bedarinėja. Gyventojų turime šešiasdešimt. Komjaunuolės Vandos tėvas Z. Blaževičius darosi vis neramesnis. Jis visiems aiškina, kad per klaidą čia patekęs. Tikrai juos išvaduosias komunistas giminaitis Pozenkauskas. O to vaduotojo vis nėra. Jau ir jis pradeda būkštauti, kur mus veš ir ką su mumis darys.

Bus daugiau

PENKTOJO PIETŲ AMERIKOS LIETUVIŲ KONGRESO ŽINIOS

Ši skyria tvarko PAL Kongreso informacijos vedėjas kun. Pr. Gavėnas, SDB

PALKO

„NAUJIEJI METAI“ ZELINOJ

Naujųjų Metų išvakarės. Jų sutikimą Vila Zelinoj ruošė V PALKO finansų komitetas. Teko netikėtai užsukti į tų organizacinį centrą.

Reikėjo pereiti per salę, kuri jau puošta šventei: pasieniais išrikiuoti staliukai, papuošti spalvotom žvakutėm bei spindinčių eglių šakelėm; dienos švieša apšviesto estradoj, kurios fone parauklus lietuviškos sodybos vaizdas, elektriniai vargonai, jau rodos, telaukia tik simpatiško „Neneco“ spalvoais balionėliais bei žirandėlėm pada pintos lubos tik supas, šoka, banguoja. Jauku, patrauklu, šventiška. O visam tam reikėjo galvos, akies, supratimo, orjanizavimo, darbo. Ir tatai atliko ne kiekie samdyti specialistai, o vis tie patys mūsų veikėjai.

Vos tik prieš kelias valandas Brolijos vyrai su keliais Parapijos Tarybos nariais vežė, statė, rikiavo stalus, moterys juos klojo ir dengė, o jaunimas karstėsi ant ilgų kopėčių – rišo, tempė, kabino papuošalus, dabino salę. Gražu matant, kaip visi – senesni ir jaunimas, dirba sujungtom jėgom.

– Prašom užeit į virtuvę – pakvietė viena ponia, nešina kopūstų ar „majonėzės“ lėkšte.

Keli laipteliai žemyn, ir, po scena užkulisis – virtuvė. O ten veik visa Kongreso finansų komisija (tik nesimatė sekretorės ir... propagandos vedėjo), ir dar viena kita nepamainoma talkininkė. Viskas ten tik juda, kunkuliuoja. Viena prie pasakiškai didelio katilo maigzto bulves, ruošia „majonėzė“, kita maišo kubilą kopūstų, trečia semia ir pila į dideles lėkštes, kitos jau neša į stalus. Stengiuosi atpažinti. Tai ponios Alda, Uršulė, Bareišienė, Geny, Masienė, Vera T., Elena M., Teklė K, Mažilienė, Ana B., Vanda V. O jų tarpe, zui damas tarp virtuvės, salės ir stalų vis maišosi komisijos išdininkas, J. Bagdžius.

KANDIDATĖ Į KONGRESO LIETUVAITĖ – MARIJA ANGELA PLADAS

Angela gimė 1953 m. sausio 4. Ji į kongreso lietuviškos kandidatuoja nuo São Caetano apylinkės. Jos abu tėveliai gimė Brazilijoje, o seneliai atvykę iš Lietuvos.

Turi du brolius: Robertą 21 m., Aleksandrą 18 metų ir sesutę Elzbieta 12 metų.

Bet kas tas nematytas „kukorius“? Pasiraitojes, antai, rankoves, prisijuosęs marga žiurštą, elektriniu peiliu, kad pjausto milžinišką kumpį, kad ne tik kakta, o ir pakaušis prakaituoja. Aatai pats finansų komisijos pirmininkas Jonas Valavičius.

Būtų reikėję ne tik nuotrauka jam žinti, o ir nufilmuoti – ir per kongresą parodyti. Tai būtų dokumentas, kad ne tik senieji „žemaičiai barzdociiai“, o ir šių dienų lietuviai sanpauliečiai, kai nori, susimeta – ir įstengia ką nors padaryti.

Angela tuo skiriasi nuo kitų kandidatų, kad 9 metus gyveno Š. Amerikoje ir yra daug keliavusi po Venezuelą, Kolumbiją, Panamą, mačiusi Rio ir Bahiją.

Lietuviškoms organizacijoms ji dar nepriklauso, bet yra narė Clube do Campo ABC ir General Motors Esporte Clube.

Moka anglų kalbą virti, mėgsta krepšinį ir futbolą, sambą patinka jai ir samba televizija, kinas, skaito žurnalus, laisvalaikiu mėgsta šokti ir „namoruoti“

Po 9 metų JAV-se.

Grįžusi Brazilijon iš pradžių jautėsi nekaip. „Norėjau grįžti į Ameriką ir net susidėjau lagaminus, sako, Bet dabar jau pripratau prie Brazilijos. Ji man patinka, nors gyvenimas čia labai skiriasi nuo tenai.

Kraštų televizijos

Negalima palyginti. Amerikos televizija daug geresnė. Progamos prasideda anksti rytą. „Novelos“, pav. nerodomas vakare, kaip čia, o dienos metu, kad jas žiūrėt galėtų šeiminkės. Vakare rodomi filmai ir naudingesnės programos negu Brazilijoje.

Filmai

Mėgstu detektyvinius ir „vakarietiškus“ filmus. Braziliški filmai nelabai te patinka, manau, kad jie yra atsilikę

O kaip buvo naktį, per pačias Naujųjų Metų sutiktuves, kas dalyvavo, matė – ir gėrėjosi.

Prasmingos, nors ir su ribotu maldininkų skaičiumi, buvo Naujųjų Metų sutiktuvės ir bažnyčioj, per pirmosios Naujų Metų dienos pamaldas.

Nes kad ir karščiausi mūsų linkėjimai bei kilniausi troškimai tegali įgauti konkrečios, realios prasmės vien tik ten, audiencijoj pas Visagalį.

PG.

nuo amerikietiškujų.

Gyvuliukai

Patinka gyvuliukai. Turiu 20 paukščių ir du žuniukus

ALKO balsai

Paprastai žmones domisi PALKu, bet visada nori žinoti, kas bus daroma su surinktais pinigais. Brazilai irgi nori žinoti, kas bus daroma kongrese, ar turim kokį ypatingą tikslą ir tt.

Apie turtingą vyrą..

Žmogui pinigai ne visada reikalingi, kad padarytų gerą išpūdį, bet jie padeida. Vyrai turėtų būti inteligentiški, darbštūs, simpatiški, būti gerai išsilavinę ir mokėti elgtis su moterimis.

Gera sekretorė turi turėti tris ypatybes: gerą atmintį, būti tvarkinga ir atsakinga.

Ateitis

Noriu ištekėti, turėti daug vaikų ir toliau dirbti kaip sekretorė.

Balsų pardavimas

Balsus parduot labai sunku. Kam pasiūlau, sakosi jau pirkę iš kitų kandidatų.

Angela yra amerikiečių (First National Bank of Chicago) hanko sekretorė.

KONGRESO GARBĖS RĖMĖJAI 300 kr.

Jonas Bratkauskas su šeima.

KONGRESO TALKININKAI

Ricardo Tijūnėlis, André Grigonis, Julio Stankevičius, João Petkevičius, Pedro Sinkevičius Filho, José Grigonis, José Zolovac (Rio de Janeiro), Pranas Kubilius, Giečių šeima, Zenonas Bačelis, Rymantė Steponaitytė.

FABRICA DE GUARDA-CHUVAS

Guarda-chuvas de todos os tipos, para homens, senhoras e crianças, mini-sombrinhas tipo italiano e alemão.

VICENTE VITOR BANYNS LTDA

R. Coelho Barrados, 104 Fone: 274-0677
Vila Prudente São Paulo

PAL KONGRESO METU SUSITIKSIM

VYTO TIJŪNĖLIO BARE

ŠILTĪ IR ŠALTĪ UŽKAN
DŽIAI, MANDAGUS PAIAR
NAVIMAS. TIKRA LIETUVIS
KA DRAUGYSTĖ.

AVE ZELINA. 851

Dr. ALBINO J. BENDŽIUS
Cirurgião-Dentista

CLÍNICA DE ADULTOS E CRIANÇAS
Correção de dentes em má posição.

Horário:- das 16 às 20 horas.

Rua Princesa Isabel, 109 - sala 15
Fone: 61-2859 - Brooklin.

ZINCO, COBRE, NIQUEL, ESTANHO, LATAO, CADMIUM,

BANHOS PARADOS, ROTATIVOS E FOSFATO, ABRILHANTADORES.

PRO-GAL Proteções Galvânicas Ltda.

Inscrição Estadual N.º 105.555.066

Inscrição no C. G. C. N.º 60.507.514/001

R. COELHO BARRADAS, 222 - TEL. 63-6158 - V. ZELINA - S. PAULO

LOJA DE FERRAGENS EM GERAL E DEPÓSITO DE MATERIAIS PARA CONSTRUÇÕES

Irmãos Mendo

FONE: 63-6144

LOJA: Av. Zelina, 691 -

DEPÓSITO: Av. Zelina, 729 - Vila Zelina - São Paulo

MŪSŲ PADANGĖ

KAS LAIMĖJO KONGRESO LOTERIJOJE ?

Sausio 6 dieną įvykusioje kongreso loterijoje laimėjo:

1-ąją premiją, televizijos aparatą Ana Ausenkaitė Ribeiro, turėjusi bilietą nr 615, parduotą p. U. Bendraitienės.

2-ąją premiją, nr 368, laimėjo Vyrų Brolija, batedeira ARNO. Bilietas parduotas V. Brolijos.

3-čią premiją, nr 256, Ona Polikaitienė iš V. Anastácio, peilių ir šakučių komplektas. Bil. parduotas T. Jono Bružiko.

4-tą premiją, bil. nr 701, laimėjo Albertas Dementonis, R. dos Peixes nr. 212, arbatos servizas. Bil. parduotas A. Budrevičiaus.

5-tą premiją, nr 324, kotelį ir pieštuką, Jacos Santos. Bil. parduotas Geny Baltušienės.

Premijos bus įteiktos pirmadienį, sausio 15, 20.30 val. Finansų komisijos posėdžio metu, r. Frei Antônio Guadalupe, 684. Prašome laimėtojus atvykti atsiimti savo laimikį.

P A D Ė K A

Ta pačia proga Finansų komisija nuoširdžiai dėkoja:

Visiems ir visoms platinusiems loterijos bilietus.

Visoms organizacijoms ir paskiriems asmenims pasidarbavusiems rengiant ir pravedant NAUJŲ METŲ SUTIKIMO BALIŲ, kurs praėjo labai jaukioje nuotaikoje ir patenkino dalyvavusius. Ačiū, ačiū!

V. PAL Kongreso Finansų
Komisija

PALKO CHURRASCO

bus sausio 28 d. pp Jono Valavičių vasarvietėje, Sta Isabel. Specialūs autobusas paims keliausiančius iš S. Paulo ir neturinčius savos mašinos nuvykt.

S. PAULO LIETUVIUS PRAŠOME PRIIMTI KONGRESO SVEČIUS NAKVYVĖN!

Galintieji priimti malonėkit pranešti Jonui BAGDŽIUI, tel.: 273-18-65.

VYRŲ BROLIJAI

Šv. Juozapo Vyrų Brolijos visuotinis susirinkimas bus sausio 21 dieną posumos. Bus renkama nauja valdyba ir patiekta praėjusių metų veiklos bei piniginės apyvartos atskaita.

Valdyba.

NEPAPRASTAS LIETUVIŲ SUSIRINKIMAS

bus šį sekmadienį, sausio 14, 16 v. Jaunimo namuose Zelinoje, labai svarbiems mūsų kolonijos reikalams apsaugoti. Kviečiame dalyvauti ne tik visu organizacijų valdybas, bet ir visus lietuvius, kuriems dar rūpi lietuviški reikalai mūsų

kolonijoje. Po susirinkimo bus rodomas kultūrinis filmas.

Zenonas Bačelis
Br. Liet. Bendr. Tarybos Pirm.

ZELINOS KLEBONIJAI SKUBIAI REIKALINGA

pajėgi lietuvė šeiminkė, kuri gamintų valgių ir, galimai, palaikytų namų ūvarą.

Tartis klebonijoje, ar telefonu: 63-59-75.

PRASIDĖJO KURSAI

Lietuvių Kultūros kursas, vyksta Mokoje kiekvieną antradienį ir ketvirtadienį nuo 20:00 iki 22:00 val., prasidėjo sausio 4 d. Pirmajame pokalbyje kun. Pranas Gavėnas, aptardamas Lietuvos religinę istoriją, pabrėžė vėlyvą krikštą ir šv. Kazimiero reikšmę Europos didikų tarpe.

Antrajame kun. A. Saulaitis apibūdino Lietuvos istorijos rašymo būdus nuo pereito šimtmečio iki dabar, laisvajame pasaulyje ir sovietų priežiūroje.

Kurso pirmą dieną dalyvavo septyni asmenys, o kadangi visi mokėjo lietuviškai, pranešimai vyko lietuvių kalba.

Lietuvių kalbos kursas suaugusiems ir jaunimui Vila Zelinoje pirmą dieną, sausio 5, teturėjo tris studentus. Vartojamos vaizdinės priemonės ir pratimai. Pamokos iki vasario vidurio vyksta kas pirmadienį trečiadienį ir penktadienį nuo 8 iki 10 val. vak. Kas gerai mokosi, gali dar dabar įstoti ir pasivyti.

VYRESNIŲJŲ STOVYKLA

Vaikų nuo 13 metų stovykla įvyks sausio 25 vasario 5 Ubatuboje, p. Šišlų vasarnamyje. Registruotis klebonijoje.

Vaikų stovykloje Santa Isabel stovyklauja 28 asmenys. (žr. 6 psl.) Abiem stovyklom vadovauja kun. H. Sulcas, SDB.

PASAULIUI

"Ei, pasauli kur keliauji?"
Klausia pranašai.
Dievo tiesai, dangaus šviesai
Neregii likai.

Tavo godžios rankos smaugia
Tūkstančius vergų,
Milijonai neišbrenda
Iš skurdo, vargų.

Tavo taurės pilnos kraujo
nekaltų žmonių,
didžios upės nutekėjo
ašarų našliu.

Visad alkanas besoti,
Keliauji už debesu.
Net mėnuly nori rasti
Sau naujų vergų.

Ateis dieną kad tu suklypsi
Po aukso našta.
Rūsčiai tars dangaus Valdovas –
Pasauli, jau gana!

Antanas Bražinskas
Vila Bonilha - 21-II-60.

Šio Mūsų Lietuvos numerio

GARBĖS LEIDĖJAI

VILA ANASTACIO DRO JONO
BASANAVIČIAUS VARDŲ MOKYK-
LOS RĖMĖJŲ BŪRELIS

Būreliui už prielankumą M. Lietuvai
ir stambią paramą nuoširdžiai dėkoja
Administracija

Už a.a.

ALFONSA ŽIBA

30 dienos mišios bus šv. Kazimiero parapijos koplyčioje sausio 13, 9 val. ryta. Draugai ir pažįstami malonėkit dalyvauti.

Už a.a. KAP. ANTANA MAJU

30-os dienos mišios bus šv. Kazimiero parapijos koplyčioje, sekmadienį, sausio 21 d. 17 valandą. Žmona ir sūnus nuoširdžiai kviečia tautiečius ateiti pasimelsti už velionį.

Š. mėn 21 d. sekmadienį 11 val. bus laikomos šv. Mišios, už šv. Juozapo Vyrų Brolijos narį a.a. STASĮ TRIUBA.

Giminės ir pažįstantieji prašomi dalyvauti.

Laikraščiai pranešė, kad São Paule mirė metų pabaigoje Ana Vaškevičaitė José, o sausio 4 d. Andrius Baranauskas, 67 metų, palikdamas žmoną Prancišką, dukterį Eugeniją, sūnų Joną ir Petrą bei kitus gimines; palaidotas Brás kapinėse.

Praėjusių metų gruodžio 9 mirė a.a. IGNAS LEKEŠINSKAS Gyveno Pque da Moóca. Trisdešimt dienos mišios už jį paaukotos š. mėn. 9 dieną, šv. Kazimiero koplyčioje.

MIRUSIEJI

Ilgesni laiką sirguliuvus, gruodžio 31 d mirė

a. a. ELENA ČEPONIENĖ

sulaukusi 88 m. amžiaus.

Vėlionė buvo gimusi Ežerėnuose Brazilijon atvyko 1927 m. Devyniolika metų darbavosi ūkyje. Nuo 1948 m gyveno Zelinoje.

Liko duktė Henrika Aleknavičienė, sūnus Pranciškus Čeponis, žentas, mariti ir būrys anūku-anūkių.

Laidotuvių Mišias prie karsto namie aukojo kun. Pr. Gavėnas, SDB ir kun. J. Bružikas, SJ. Naujasias kapines nulydėti prisidėjo ir kun. A. Saulaitis 7 d. Mišios buvo Zelinos bažnyčioje Sausio 5 d. 19 valandą.

Visiems dalyvavusiems šermenyse laidotuvėse nuoširdžiai dėkoja

Aleknavičių ir Čeponių šeimos

Savo šeimos vardu labai nuoširdžiai dėkoju V. Zelinos kunigams už atlaikytas Mišias už a.a. MYKOLA MITRULI jo mirties metinių proga ir visoms ponioms, kurios taip gražiai pagiedojo ir tose Mišiose dalyvavo

Selė Mitrulienė

PAMALDOS UŽ A.A.

KUNIGA VLADA MIKALAUSKA

Sausio 23 d. sukanka 17 metų, kai Tėvas Vladas Mikalauskas, vos 37 metų sulaukęs, buvo pašauktas pas Aukščiausiąjį.

Sausio 21 d. 14.30 val. bus šv. Mišios Araçá kapinėse. Malonėkite tą dieną nuvykti į kapus. Kas galės, priimkite už jo vėlę šv. Komuniją. Autobusas Alpina-Pinheiros priveža prie Švenč Sakramento koplyčios Araçá kapinėse vartu.

MŪSŲ
LIETUVA

NOSSA LITUÂNIA
Caixa Postal, 4421
01000 São Paulo, ESP

Diretor Responsável
DR. JOSÉ FERREIRA CARRATO
Redator Jonas Kidykas
Administrador Jonas Bružikas

METINĖ PRENUMERATA: 30 kr. GARBĖS PRENUMERATA: 150 kr.: Paskiro numerio kaina: 60 centavų. Užuojaus ir sveikinimai nuo 10 kr., pagal didumą. Dėl kitų skelbimų tartis su administracija.

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy, pertvarko savo nuožiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiskia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skelbimų kalbą ir turinį redakcija neatsako. Laikraštis spaudinamas antradienį. Todėl vietinės žinios ir pranešimai 9-10 puslapiams redakcijai iteiktini neveliau, kaip iki pirmadienio pietu.